2017

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE GRUPY KAPITAŁOWEJ PCC EXOL

pcc Exol Group

KOMENTARZ ZARZĄDU

W roku 2017 Grupa odnotowała poziom przychodów 625,4 mln zł, EBITDA 40,9 mln zł oraz zysk netto w kwocie 18,2 mln zł.

40,9 mln zł

EBITDA za 2017 rok
(2016: 42,0 mln zł)

W celu zwiększenia sprzedaży i rozszerzenia portfolio produktowego prowadzone były działania zmierzające do zwiększenia zdolności produkcyjnych, w tym poprzez nowe nakłady inwestycyjne.

SPIS TREŚCI

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z WYNIKU FINANSOWEGO 2
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW 2
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH 2
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ 2
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM 2
INFORMACJA DODATKOWA O PRZYJĘTYCH ZASADACH RACHUNKOWOŚCI I INNE INFORMACJE OBJAŚNIAJĄCE
NOTA 2.1 INFORMACJE OGÓLNE 2
NOTA 2.2 SEGMENTY 2
NOTA 2.3 KONSOLIDACJA 2
NOTA 2.4 NOTY OBJAŚNIAJĄCE DOTYCZĄCE WYNIKÓW PODSTAWOWEJ DZIAŁALNOŚCI OPERACYJNEJ 2
NOTA 2.5 RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE I WARTOŚCI NIEMATERIALNE 2
NOTA 2.6 ZADŁUŻENIE Z TYT. WYEMITOWANYCH OBLIGACJI, KREDYTÓW ORAZ POZOSTAŁEGO ZADŁUŻENIA 2
NOTA 2.7 KAPITAŁ OBROTOWY 2
NOTA 2.8 ZARZĄDZANIE RYZYKIEM RYNKOWYM, KREDYTOWYM, PŁYNNOŚCIĄ I KAPITAŁEM 2
NOTA 2.9 REZERWY 2
NOTA 2.10 POZOSTAŁE NOTY 2

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z WYNIKU FINANSOWEGO

		2017	2016
Nota 2.4.1	Przychody ze sprzedaży	625 353	539 785
Nota 2.4.2	Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(538 653)	(457 795)
	Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	**86 700**	**81 990**
Nota 2.4.2	Koszty sprzedaży i ogólnego zarządu	(55 721)	(53 339)
Nota 2.10.4	Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(801)	601
	Zysk (strata) na działalności operacyjnej	**30 178**	**29 252**
Nota 2.6.2	Koszty finansowe	(9 870)	(7 093)
	Udział w wyniku finansowym jednostek stowarzyszonych	(234)	0
	Zysk (strata) przed opodatkowaniem	**20 074**	**22 159**
Nota 2.10.6	Podatek dochodowy	(1 856)	(687)
	Zysk (strata) netto	**18 218**	**21 472**
	Zysk netto przypadający:		
	Akcjonariuszom Jednostki Dominującej	18 218	21 472
	Średnia ważona liczba akcji zwykłych (tys. szt.)	172 484	**172 484**
	Zysk na akcję podstawowy (PLN)	**0,11**	**0,12**
	Zysk na akcję rozwodniony (PLN)	**0,11**	**0,12**

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z CAŁKOWITYCH DOCHODÓW

	2017	2016
Zysk netto	**18 218**	**21 472**
Pozostałe całkowite dochody (po uwzględnianiu efektu podatkowego) podlegające przeklasyfikowaniu do wyniku	**(9 102)**	**2 640**
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	(9 102)	**3 667**
Wycena instrumentów zabezpieczających	0	**(1 027)**
Pozostałe całkowite dochody (po uwzględnieniu efektu podatkowego) niepodlegające przeklasyfikowaniu do wyniku	**(18)**	**(36)**
Zyski i straty aktuarialne	(18)	(36)
Pozostałe dochody całkowite netto	**(9 120)**	**2 604**
Całkowite dochody ogółem	**9 098**	**24 076**
Akcjonariuszom Jednostki Dominującej	9 098	**24 076**
Udziałowcom niekontrolującym	0	**0**

KLUCZOWE OSIĄGNIĘCIA FINANSOWE W 2017 ROKU

16 %
wzrostu przychodów

22,4 mln zł
dywidenda wypłacona za 2016 rok

5,7 %
wzrostu zysku brutto ze sprzedaży

w tys. zł jeśli nie podano inaczej

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH

		2017	2016
	Przepływy pieniężne z działalności operacyjnej		
	Zysk netto za rok obrotowy	18 218	21 472
	Obciążenie z tyt. podatku dochodowego	2 006	1 383
	Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych	10 687	10 435
	Koszty finansowe	8 816	6 936
Nota 2.10.8	Pozostałe korekty zysku	70	1 072
	Zapłacony podatek dochodowy	(2 675)	(970)
Nota 2.10.8	Zmiany w kapitale obrotowym	21 620	(9 967)
	Przepływy pieniężne netto z działalności operacyjnej	**58 742**	**30 361**
	Przepływy pieniężne z działalności inwestycyjnej		
Nota 2.10.2	Obrót aktywami finansowymi	(2 500)	(3)
	Przepływy z tytułu pożyczek udzielonych jednostkom powiązanym	(95)	0
	Płatności za rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne	(11 021)	(6 052)
	Wpływy z tytułu zbycia składników rzeczowych aktywów trwałych	110	569
	Środki pieniężne netto wykorzystane w działalności inwestycyjnej	**(13 506)**	**(5 486)**
	Przepływy pieniężne z działalności finansowej		
	Dywidendy	(22 423)	(6 899)
	Wpływy z tytułu emisji obligacji	25 000	44 373
	Wpływy z tytułu kredytów i pozostałego zadłużenia	4 051	63 000
	Płatności z tytułu kredytów i pozostałego zadłużenia	(22 775)	(110 860)
	Zapłacone odsetki	(8 766)	(9 335)
	Wpływy z tytułu dotacji	379	0
	Pozostałe przepływy	0	(11)
	Środki pieniężne netto wykorzystane w działalności finansowej	**(24 534)**	**(19 732)**
	Zwiększenie/zmniejszenie netto środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	20 702	5 143
	Zmiana z tytułu różnic kursowych z wyceny środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	(744)	439
	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku obrotowego	**19 000**	**13 418**
	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku obrotowego	**38 958**	**19 000**

w tys. zł jeśli nie podano inaczej

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE Z SYTUACJI FINANSOWEJ

		2017	2016
	Aktywa trwałe	**380 891**	**382 382**
Nota 2.5.1	Rzeczowe aktywa trwałe	175 745	176 340
Nota 2.5.4	Wartości niematerialne	202 058	205 868
Nota 2.10.6	Aktywa z tytułu podatku odroczonego	649	0
Nota 2.10.1	Pozostałe aktywa	2 439	174
	Aktywa obrotowe	**166 569**	**159 286**
Nota 2.7.1	Zapasy	49 041	49 299
Nota 2.7.2	Należności od odbiorców	75 062	86 038
Nota 2.7.3	Pozostałe należności	1 627	1 852
Nota 2.10.2	Pozostałe aktywa	1 881	3 097
Nota 2.6.4	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	38 958	19 000
	AKTYWA RAZEM	**547 460**	**541 668**
	Kapitał własny	**243 202**	**256 819**
Nota 2.8.2	Kapitał akcyjny	172 484	172 484
Nota 2.8.2	Pozostałe całkowite dochody	6 358	15 478
Nota 2.8.2	Zyski zatrzymane	64 360	68 857
	Zobowiązania długoterminowe	**192 053**	**187 397**
Noty 2.6.1	Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	69 159	44 373
Noty 2.6.1	Kredyty i pozostałe zadłużenie	99 809	120 828
Nota 2.10.6	Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	22 515	22 036
Nota 2.10.3	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	191	160
Nota 2.5.3	Otrzymane dotacje	379	0
	Zobowiązania krótkoterminowe	**112 205**	**97 452**
Nota 2.7.4	Zobowiązania wobec dostawców	83 321	69 782
Noty 2.6.1	Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	255	82
Noty 2.6.1	Kredyty i pozostałe zadłużenie	17 803	16 699
Nota 2.9	Rezerwy	295	522
Nota 2.10.3	Zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych	2 958	2 597
Nota 2.7.5	Pozostałe zobowiązania	7 573	7 770
	Zobowiązania razem	**304 258**	**284 849**
	KAPITAŁ WŁASNY I ZOBOWIĄZANIA RAZEM	**547 460**	**541 668**

w tys. zł jeśli nie podano inaczej

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE ZE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM

	Kapitał przypadający Jednostce Dominującej			
	Kapitał akcyjny	**Pozostałe całkowite dochody**	**Zyski zatrzymane**	**Razem kapitał własny**
Stan na 1 stycznia 2017	**172 484**	**15 478**	**68 857**	**256 819**
Transakcje z właścicielami	**0**	**0**	**(22 716)**	**(22 716)**
Wypłata dywidendy	0	0	(22 423)	(22 423)
Wycena programu motywacyjnego	0	0	(293)	(293)
Całkowite dochody	**0**	**(9 120)**	**18 218**	**9 098**
Zysk za rok bieżący	0	0	18 218	18 218
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	0	(9 102)	0	(9 102)
Zyski/straty aktuarialne	0	(18)	0	(18)
Stan na 31 grudnia 2017	**172 484**	**6 358**	**64 360**	**243 202**

Stan na 1 stycznia 2016	**172 484**	**12 873**	**53 412**	**238 769**
Transakcje z właścicielami	**0**	**0**	**(6 027)**	**(6 027)**
Wypłata dywidendy	0	0	(6 899)	(6 899)
Wycena programu motywacyjnego	0	0	872	872
Całkowite dochody	**0**	**2 604**	**21 472**	**24 076**
Zysk za rok bieżący	0	0	21 472	21 472
Różnice kursowe z przeliczenia jednostek zagranicznych	0	3 667	0	3 667
Zyski/straty aktuarialne	0	(36)	0	(36)
Instrumenty zabezpieczające przepływy środków pieniężnych	0	(1 027)	0	(1 027)
Stan na 31 grudnia 2016	**172 484**	**15 478**	**68 857**	**256 819**

NOTA 2.1 INFORMACJE OGÓLNE

Nazwa Jednostki Dominującej	**PCC EXOL S.A.**
Podstawowa działalność Grupy	Działalność chemiczna, w tym przede wszystkim produkcja i handel wyrobami chemicznymi
Siedziba	Brzeg Dolny, ul. Sienkiewicza 4
KRS	0000306150
Rejestracja	Sąd Rejonowy, IX Wydział Gospodarczy Krajowego Rejestru Sądowego
Podstawa sporządzenia	Międzynarodowe Standardy Sprawozdawczości Finansowej

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Sprawozdawczości Finansowej zatwierdzonymi przez Unię Europejską („MSSF").

Najważniejsze zasady rachunkowości zastosowane przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego przedstawione zostały w poszczególnych Notach. Zasady te stosowane były we wszystkich prezentowanych latach w sposób ciągły, za wyjątkiem zmian dokonanych w związku z zastosowaniem nowych lub zmienionych standardów lub interpretacji obowiązujących w roku 2017 wskazanych w niniejszej Nocie.

Sporządzenie sprawozdania finansowego zgodnie z MSSF wymaga użycia pewnych znaczących szacunków księgowych. Wymaga również od Zarządu dokonywania własnych ocen w ramach stosowania przyjętych przez Grupę zasad rachunkowości. Istotne szacunki Zarządu zostały przedstawione w poszczególnych Notach dotyczących pozycji, w odniesieniu do których dokonano znaczących szacunków.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe prezentowane jest w złotych polskich (PLN), które są walutą prezentacji Grupy oraz walutą funkcjonalną Jednostki Dominującej. Sprawozdanie finansowe zostało sporządzone w oparciu o zasadę kosztu historycznego, z wyjątkiem niektórych instrumentów finansowych, które wyceniane są według wartości godziwej. Przy sporządzaniu niniejszego skonsolidowanego sprawozdania finansowego założono kontynuację działalności spółek wchodzących w skład Grupy w dającej się przewidzieć przyszłości.

Skład Zarządu i Rady Nadzorczej Jednostki Dominującej

Skład Zarządu Jednostki Dominującej na dzień 31 grudnia 2017 roku, a także na dzień zatwierdzenia przez Zarząd sprawozdania finansowego do publikacji, przedstawia się następująco:

Mirosław Siwirski	Prezes Zarządu
Rafał Zdon	Wiceprezes Zarządu

Skład Rady Nadzorczej na dzień 31 grudnia 2017 roku przedstawiał się następująco:

Alfred Pelzer	Członek
Waldemar Preussner	Przewodniczący
Wiesław Klimkowski	Wiceprzewodniczący
Kamilla Spark	Członek
Arkadiusz Szymanek	Członek

Skład Rady Nadzorczej na dzień zatwierdzenia przez Zarząd sprawozdania finansowego do publikacji, przedstawia się następująco:

Alfred Pelzer	Członek
Waldemar Preussner	Przewodniczący
Wiesław Klimkowski	Wiceprzewodniczący
Arkadiusz Szymanek	Członek
Robert Pabich	Członek

Zmiany w składzie Rady Nadzorczej w roku 2017 przedstawiają się następująco:

Alfred Pelzer	Członek
Waldemar Preussner	Przewodniczący do 27.06.2017 i od 05.07.2017
Wiesław Klimkowski	Wiceprzewodniczący do 27.06.2017 i od 05.07.2017
Daniel Ozon	Członek do dnia 29.11.2017
Kamilla Spark	Członek do dnia 05.01.2018
Arkadiusz Szymanek	Członek od dnia 18.12.2017
Robert Pabich	Członek od dnia 09.01.2018

Prawdziwość i rzetelność prezentowanego sprawozdania

Zarząd Jednostki Dominującej oświadcza, że wedle najlepszej wiedzy:

- roczne skonsolidowane sprawozdanie finansowe i dane porównywalne, sporządzone zostały zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości oraz odzwierciedlają w sposób prawdziwy, rzetelny i jasny sytuację majątkową i finansową oraz wynik finansowy Grupy,
- sprawozdanie Zarządu z działalności Grupy Kapitałowej za 2017 rok zawiera prawdziwy obraz jej rozwoju i osiągnięć oraz sytuacji Grupy, w tym opis podstawowych ryzyk i zagrożeń.

Wybór biegłego rewidenta

Zgodnie ze statutem Spółki, Rada Nadzorcza uchwałą nr 28/17 z dnia 22 maja 2017 roku dokonała wyboru podmiotu uprawnionego do badania jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania finansowego za 2017 rok oraz do przeglądu jednostkowego i skonsolidowanego sprawozdania za I półrocze 2017 roku. Wybranym audytorem jest firma BDO Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie przy ul. Postępu 12, 02-676 Warszawa.

Zarząd Jednostki Dominującej oświadcza, że firma BDO Sp. z o. o., podmiot uprawniony do badania sprawozdań finansowych, dokonujący badania rocznego sprawozdania finansowego za rok 2017 został wybrany zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, ponadto podmiot ten oraz Biegły Rewident dokonujący badania spełniają warunki do wydania bezstronnej i niezależnej opinii i raportu z badania, zgodnie z obowiązującymi przepisami i normami zawodowymi.

Objaśnienia – podawane kwoty

Wykazywane w treści sprawozdania kwoty podawane są w tys. zł, o ile nie podano inaczej.

Informacje o Wynagrodzeniach Kadry Kierowniczej oraz Wynagrodzeniach Rady Nadzorczej wykazywane w treści noty 2.10.9 sprawozdania podane są w kwotach netto, o ile nie podano inaczej.

Z uwagi na zmianę sposobu prezentacji danych, informacje o Wynagrodzeniach Kadry Kierowniczej i Wynagrodzeniach Rady Nadzorczej zostały przedstawione w wariancie porównawczym w nocie 2.10.9 po przeliczeniu (wg tej samej metodologii) danych ze sprawozdania za rok 2016 na kwoty netto.

Wpływ nowych i zmienionych standardów i interpretacji

W niniejszym sprawozdaniu finansowym zastosowano następujące nowe i zmienione standardy i interpretacje, które weszły w życie od 1 stycznia 2017 roku i mają zastosowanie do działalności Grupy:

Standard	Zmiany
Zmiany do MSR 7	obowiązek ujawnienia uzgodnienia zmian w zobowiązaniach wynikających z działalności finansowej; Grupa dokonała wymaganych ujawnień w nocie 2.10.8

Zmiany do MSR 12	wyjaśnia wymogi dotyczące ujęcia aktywa z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat związanych z instrumentami dłużnymi;
Roczne zmiany do MSSF 2014 - 2016	wyjaśnienia dotyczące zakresu ujawnień (m.in. w MSSF 12)

Opublikowane standardy i interpretacje, które jeszcze nie obowiązują i nie zostały wcześniej zastosowane przez Grupę:

a) MSSF 9 „Instrumenty finansowe"

Nowy standard został opublikowany w dniu 24 lipca 2014 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się dnia 1 stycznia 2018 roku lub później, z możliwością wcześniejszego zastosowania. Celem standardu jest uporządkowanie klasyfikacji aktywów finansowych oraz wprowadzenie jednolitych zasad podejścia do oceny utraty wartości dotyczących wszystkich instrumentów finansowych (standard wprowadza nowy model w zakresie ustalania odpisów aktualizujących – model oczekiwanych strat kredytowych). Standard wprowadza również nowy model rachunkowości zabezpieczeń w celu ujednolicenia zasad ujmowania w sprawozdaniach finansowych informacji o zarządzaniu ryzykiem.

Grupa zastosuje nowy standard od 1 stycznia 2018 roku, czyli od dnia jego wejścia w życie, bez przekształcania danych porównawczych.

W 2017 roku Grupa przeprowadziła ocenę wpływu MSSF 9 na wyniki osiągane przez Grupę oraz na stosowaną politykę rachunkowości. Ocena ta jest oparta na informacjach aktualnie dostępnych i może podlegać zmianom wynikającym z pozyskania nowych, możliwych do udokumentowania informacji. W dalszej części noty zawarto dane finansowe, które jak ocenia Grupa są we wszystkich istotnych aspektach zgodne z MSSF 9. Dane te nie podlegały badaniu przez biegłego rewidenta i w związku z tym istnieje możliwość, że ostateczne kwoty zawarte w sprawozdaniach finansowych za rok 2018 będą się różnić od prezentowanych poniżej. Grupa planuje zakończenie wdrożenia w pierwszym półroczu 2018 roku.

Wpływ wdrożenia MSSF 9 na kapitał własny - korekta odpisów aktualizujących dla aktywów wycenianych w zamortyzowanym koszcie (stan na 1 stycznia 2018 roku)

	Zyski zatrzymane	Kapitał własny razem
Należności	(18)	(18)

Szczegółowy opis korekt oraz dane uzupełniające

I. Zmiany zasad klasyfikacji instrumentów finansowych

MSSF9 wprowadza zmiany w zasadach klasyfikacji instrumentów finansowych. Dotychczasowy podział na kategorie aktywów finansowych[1] zostaje zastąpiony podziałem na następujące kategorie:

- Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez pozostałe dochody całkowite
- Aktywa finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy

Decyzja o klasyfikacji aktywa do jednej z w/w grup jest dokonywana na moment początkowego ujęcia danego instrumentu finansowego i uzależniona jest od przyjętego przez Grupę modelu zarządzania instrumentami finansowymi oraz charakterystyki umownych przepływów pieniężnych tych instrumentów.

Grupa szacuje, że zmiany zasad klasyfikacji instrumentów finansowych nie będą skutkować zmianą sposobu wyceny aktywów finansowych Grupy.

II. Ustalenie odpisów aktualizujących aktywów finansowych metodą oczekiwanych strat kredytowych

Dotychczasowe zasady tworzenia odpisów aktualizujących aktywów finansowych wymagały od Grupy oceny czy wystąpiły obiektywne przesłanki utraty wartości i w przypadku ich stwierdzenia, oszacowania odpisu aktualizującego (w oparciu o planowane przepływy gotówkowe). MSSF 9 wymaga oszacowania oczekiwanej straty, niezależnie od tego czy przesłanki utraty wartości wystąpiły czy też nie. Standard przewiduje 3-stopniową

[1] Pożyczki i należności, aktywa utrzymywane do terminu zapadalności, aktywa dostępne do sprzedaży, aktywa wyceniane w wartości godziwej przez rachunek zysków i strat

klasyfikację aktywów finansowych pod kątem utraty wartości:

- Stopień 1 – salda, dla których nie nastąpiło znaczące zwiększenie ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia i dla których ustala się oczekiwaną stratę w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności w ciągu 12 miesięcy;
- Stopień 2 – salda, dla których nastąpiło znaczące zwiększenie ryzyka kredytowego od momentu początkowego ujęcia i dla których ustala się oczekiwaną stratę w oparciu o prawdopodobieństwo niewypłacalności w ciągu całego okresu kredytowania;
- Stopień 3 – salda ze stwierdzoną utratą wartości.

Zasady pomiaru utraty wartości mają zastosowanie dla wszystkich aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu, tj.:

- należności handlowych;

Dla należności handlowych, które nie zawierają istotnego elementu finansowania, standard zezwala na zastosowanie uproszczonego podejścia i wyceny odpisu na bazie oczekiwanych strat kredytowych za cały okres życia instrumentu. Zgodnie z tym podejściem Grupa zaklasyfikowała należności handlowe do Stopnia 2, z wyjątkiem należności dla których stwierdzono utratę wartości – te należności zostały zaklasyfikowane do Stopnia 3.

Dotychczasowe zasady rachunkowości oraz informacje na temat ryzyka kredytowego, należności przeterminowanych i odpisów na należności handlowe zawarto w notach 2.7.2 oraz 2.8. Odpis dla należności od jednostek powiązanych opiera się o wewnętrzną ocenę ryzyka i poziomy strat publikowane przez zewnętrzne agencje ratingowe. Dla należności handlowych od pozostałych jednostek przeprowadzono analizę portfelową (za wyjątkiem należności, które zostały przeanalizowane indywidulanie). Zastosowano uproszczoną matrycę odpisów w poszczególnych przedziałach wiekowych na podstawie oczekiwanych strat kredytowych w całych okresie życia należności. Poziom oczekiwanych strat został określony w oparciu o analizę danych historycznych za ostatnie 9 kwartałów. Zgodnie z MSSF 9 historyczne wskaźniki strat powinny zostać skorygowane w oparciu o oczekiwania dotyczące zdarzeń przyszłych. Grupa po analizie otoczenia mikro i makroekonomicznego nie stwierdziła istotnych czynników, które mogłyby istotnie zmienić poziom strat w okresie życia należności w stosunku do poziomów strat realizowanych w ciągu ostatnich 9 kwartałów.

III. Rachunkowość zabezpieczeń

Standard wprowadza szereg zmian w zakresie rachunkowości zabezpieczeń. Dotyczą one:

- zwiększenia zakresu pozycji, jakie można wyznaczyć jako pozycje zabezpieczane;
- umożliwienia wyznaczenia na instrument zabezpieczający aktywów lub zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy;
- zniesienia obowiązku retrospektywnego pomiaru efektywności zabezpieczenia przy jednoczesnym zniesieniu obowiązującego wcześniej korytarza 80-125%.

Zwiększeniu uległ zakres ujawnień dotyczących strategii zarządzania ryzykiem, przepływów pieniężnych wynikających z transakcji zabezpieczających oraz wpływ rachunkowości zabezpieczeń na sprawozdanie finansowe.

Bazując na zapisie par. 7.2.21 MSSF 9 Grupa zdecydowała się na kontynuację stosowania wymogów rachunkowości zabezpieczeń i relacji zabezpieczających wynikających z MSR 39. W związku z tym, w zakresie rachunkowości zabezpieczeń, wejście w życie MSSF 9 nie ma wpływu na sytuację finansową Grupy.

b) Zmiany do MSSF 9: Prawo wcześniejszej spłaty z negatywnym wynagrodzeniem

Zmiana do MSSF 9 obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie, z możliwością jej wcześniejszego zastosowania. Na skutek zmiany do MSSF 9, jednostki będą mogły wyceniać aktywa finansowe z tak zwanym prawem do wcześniejszej spłaty z negatywnym wynagrodzeniem według zamortyzowanego kosztu lub według wartości godziwej poprzez inne całkowite dochody, jeżeli spełniony jest określony warunek - zamiast dokonywania wyceny według wartości godziwej przez wynik finansowy.

Grupa zastosuje powyższe zmiany od 1 stycznia 2019 r.

Na dzień sporządzenia niniejszego sprawozdania finansowego, zmiana ta nie została jeszcze zatwierdzona przez Unię Europejską.

c) MSSF 15 „Przychody z umów z klientami"

Nowy ujednolicony standard został opublikowany w dniu 28 maja 2014 roku i ma zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później i dozwolone jest jego wcześniejsze zastosowanie. Standard ustanawia jednolite ramy ujmowania przychodów i zawiera zasady, które zastąpią większość szczegółowych wytycznych w zakresie ujmowania przychodów istniejących obecnie w MSSF, w szczególności, w MSR 18 „Przychody", MSR 11 „Umowy o usługę budowlaną" oraz związanych z nimi interpretacjach.

Grupa zastosuje nowy standard od 1 stycznia 2018 roku.

MSSF 15 „Przychody z umów z klientami" obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się w dniu 1 stycznia 2018 roku lub po tej dacie. Grupa nie zdecydowała się na wcześniejsze zastosowanie standardu.

Standard wprowadza jednolite wymogi dla wszystkich jednostek w zakresie ujmowania przychodów z umów z klientami w oparciu o tzw. model 5 kroków:

1. identyfikacja umowy,
2. identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia,
3. ustalenie ceny transakcyjnej,
4. przypisanie ceny transakcyjnej do zobowiązań do wykonania świadczenia,
5. spełnienie zobowiązań do wykonania świadczenia.

Standard wymaga, aby jednostki oceniły umowy z klientami i wyodrębniły w nich elementy stanowiące odrębne zobowiązania do wykonania świadczenia w rozumieniu definicji zawartej w MSSF 15. W przypadku umów zawierających więcej niż jedno takie zobowiązanie, w kolejnych krokach modelu do każdego z nich zostanie przypisane oczekiwane wynagrodzenie, a przychód zostanie ujęty w momencie (lub w trakcie) jego spełnienia. Obowiązek identyfikacji zobowiązań do wykonania świadczenia dotyczy również umów, w przypadku których w rozliczeniu z klientem przyjmuje się, że na umowę składa się tylko jeden element (np. sprzedaż produktu).

Na podstawie przeprowadzonej analizy wpływu MSSF 15 na sprawozdanie finansowe Grupy zidentyfikowano obszary, które wymagają dostosowania celem wdrożenia tego standardu. Podsumowanie zidentyfikowanego wpływu zamieszczono poniżej.

Identyfikacja zobowiązań do wykonania świadczenia

Zgodnie z obecną polityką rachunkowości Grupa w ramach umów z klientami na dostawę dóbr nie dokonuje wydzielenia części przychodów dotyczących usług realizowanych w powiązaniu z dostawą dóbr do ustalonego z klientem miejsca. Zgodnie z MSSF 15 usługi świadczone na rzecz klienta po tym, jak kontrola nad sprzedawanymi dobrami została przekazana do klienta, stanowią odrębne zobowiązania do wykonania świadczenia. W konsekwencji, dla części transakcji zawieranych przez Grupę usługi powiązane z dostawą zostaną wydzielone i odpowiednia część ceny transakcyjnej zostanie do nich przypisana i rozpoznana odrębnie jako przychód ze sprzedaży usług.

Ma to zastosowanie głównie do dostaw wymagających długotrwałego transportu. Przychód ze sprzedaży dóbr będzie rozpoznany w momencie przekazania kontroli zgodnie z ustalonymi warunkami dostawy, podczas gdy przychód z usług zostanie ujęty wraz ze zrealizowaniem dostawy do ustalonego miejsca. Koszty związane ze świadczeniem usług związanych z dostawą (np. koszty transportu, ubezpieczenia) zostaną ujęte w okresie, w którym zostanie rozpoznany odpowiadający im przychód.

Zgodnie z danymi finansowymi za rok zakończony 31 grudnia 2017 r. potencjalna korekta:

- wyodrębniająca przychody ze sprzedaży usług z ogółu przychodów ze sprzedaży wyniosłaby 11 686 tys. zł (korekta prezentacyjna);
- przychodów ze sprzedaży usług dotyczących transakcji, które zgodnie z wymogami MSSF 15 zostałyby ujęte w przychodach 2018 roku wyniosłaby 223 tys. zł. Część ceny transakcyjnej przypisana usługom świadczonym razem z dostawą została oszacowana w wysokości równej poniesionym kosztom tych usług, bez naliczenia marży;
- kosztu własnego sprzedaży dot. transakcji, które zgodnie z MSSF 15 zostałyby rozpoznane w przychodach 2018 roku wyniosłyby 223 tys. zł.

Wynagrodzenie zmienne w umowach

Zgodnie z MSSF 15 rozliczenie przychodów z umów z klientami następuje w korespondencji z odrębnymi pozycjami sprawozdania z sytuacji majątkowej: składnikiem aktywów lub zobowiązaniem z tytułu umowy. Rabaty udzielane klientom pomniejszające przychody będą ujmowane jako zobowiązanie z tytułu umowy do czasu ich ujęcia w przyszłości jako zobowiązania z tytułu dostaw i usług lub pomniejszenie należności z tytułu dostaw i usług. Rozpoznane przychody, które zostaną w przyszłości ujęte jako należność z tytułu dostaw i usług, będą do tego czasu ujmowane jako składnik aktywów z tytułu umowy.

Zgodnie z obecną polityką rachunkowości Grupa ujmuje rabaty udzielane klientom jako pomniejszenie przychodów w korespondencji z rezerwami na rabaty. Zgodnie z MSSF 15, dotychczasowe rezerwy na rabaty będą prezentowane jako zobowiązania z tytułu umowy. Zgodnie z danymi finansowymi za rok zakończony 31 grudnia 2017 r. potencjalna korekta prezentacyjna na zobowiązania z tytułu umów wyniosłaby 282 tys. zł.

d) Doprecyzowanie zapisów MSSF 15: Przychody z umów z klientami

Doprecyzowanie zapisów MSSF 15 zostało opublikowane w dniu 12 kwietnia 2016 roku i ma ono zastosowanie do okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2018 roku lub później (zgodnie z datą rozpoczęcia obowiązywania całego standardu). Celem zmian w standardzie było wyjaśnienie wątpliwości pojawiających się w trakcie analiz przedwdrożeniowych odnośnie: identyfikacji zobowiązania do spełnienia świadczenia (performance obligation), wytycznych stosowania standardu w kwestii identyfikacji zleceniodawcy/agenta oraz przychodów z licencji dotyczących własności intelektualnej, czy wreszcie okresy przejściowego przy pierwszym zastosowaniu nowego standardu.

Dodatkowo Grupa w jest w trakcie analizy wpływu na sprawozdanie finansowe zmian będących skutkiem zastosowania nowego standardu po raz pierwszy w odniesieniu do transakcji zakupu i sprzedaży tlenku etylenu. Grupa nie spodziewa się istotnego wpływu na wynik finansowy wyżej wymienionych transakcji.

Grupa zastosuje te regulacje wraz z datą wdrożenia MSSF 15, tj. od 1 stycznia 2018 roku.

e) MSSF 16 Leasing

MSSF 16 „Leasing" obowiązuje dla okresów rocznych rozpoczynających się 1 stycznia 2019 r. lub po tej dacie.

Nowy standard ustanawia zasady ujęcia, wyceny, prezentacji oraz ujawnień dotyczących leasingu. Wszystkie transakcje leasingu skutkują uzyskaniem przez leasingobiorcę prawa do użytkowania aktywa oraz zobowiązania z tytułu obowiązku zapłaty. Tym samym, MSSF 16 znosi klasyfikację leasingu operacyjnego i leasingu finansowego zgodnie z MSR 17 i wprowadza jeden model dla ujęcia księgowego leasingu przez leasingobiorcę. Leasingobiorca będzie zobowiązany ująć:

- aktywa i zobowiązania dla wszystkich transakcji leasingu zawartych na okres powyżej 12 miesięcy, za wyjątkiem sytuacji, gdy dane aktywo jest niskiej wartości; oraz
- amortyzację leasingowanego aktywa odrębnie od odsetek od zobowiązania leasingowego w sprawozdaniu z wyników.

MSSF 16 w znaczącej części powtarza regulacje z MSR 17 dotyczące ujęcia księgowego leasingu przez leasingodawcę. W konsekwencji, leasingodawca kontynuuje klasyfikację w podziale na leasing operacyjny i leasing finansowy oraz odpowiednio różnicuje ujęcie księgowe. Grupa nie zakończyła jeszcze analizy wpływu, szczegółowa analiza zostanie przeprowadzona 2018 roku.

Pozostałe opublikowane, lecz jeszcze nieobowiązujące standardy i interpretacje nie dotyczą działalności Grupy lub nie będą mieć wpływu. Są to:

- MSSF 17 „Umowy ubezpieczeniowe"
- MSSF 14 „Regulacyjne rozliczenia międzyokresowe"
- Zmiany do MSSF 10 i MSR 28 dot. sprzedaży lub wniesienia aktywów pomiędzy inwestorem a jego jednostkami stowarzyszonymi lub wspólnymi przedsięwzięciami
- Zmiany do MSSF 10, MSSF 12 i MSR 28 dot. wyłączenia z konsolidacji jednostek inwestycyjnych
- Zmiany do MSR 12 dotyczące ujęcia aktywa z tytułu podatku odroczonego od niezrealizowanych strat
- Zmiany do MSSF 2: Klasyfikacja i wycena transakcji opartych na akcjach
- Zmiany w MSSF 4: Zastosowanie MSSF 9 "Instrumenty finansowe" w MSSF 4 "Umowy ubezpieczeniowe" opublikowane w dniu 12 września 2016 roku
- Zmiana w MSR 40 „Przeniesienie nieruchomości inwestycyjnych"
- KIMSF 22 „Transakcje w walucie obcej a wynagrodzenie zaliczkowe"
- KIMSF 23 „Niepewność w zakresie sposobów ujmowania podatku dochodowego"
- Zmiany w MSR 19: „Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu"
- Zmiany do różnych standardów wynikające z corocznego przeglądu Międzynarodowych Standardów Sprawozdawczości Finansowej (*Annual Improvements 2015-2017*)
- Zmiany w MSR 19: „Zmiana, ograniczenie lub rozliczenie programu".

Przeliczenie pozycji wyrażonych w walutach obcych

Transakcje wyrażone w walutach innych niż waluta unkcjonalna są przeliczane na walutę funkcjonalną przy zastosowaniu kursu obowiązującego w dniu zawarcia transakcji lub kursu określonego w towarzyszącym danej transakcji kontrakcie terminowym typu „*forward*".

Na dzień bilansowy aktywa i zobowiązania pieniężne wyrażone w walutach obcych są przeliczane na walutę funkcjonalną przy zastosowaniu odpowiednio obowiązującego na koniec okresu sprawozdawczego średniego kursu ustalonego dla danej waluty przez Narodowy Bank Polski.

Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według kosztu historycznego wyrażonego w walucie obcej są wykazywane po kursie historycznym z dnia transakcji. Aktywa i zobowiązania niepieniężne ujmowane według wartości godziwej wyrażonej w walucie obcej są przeliczane po kursie z dnia dokonania wyceny do wartości godziwej.

Kursy odpowiednich walut w stosunku do PLN przyjęte dla potrzeb wyceny:

Kurs obowiązujący na ostatni dzień okresu	**2017**	**2016**
USD	3,4813	4,1793
EUR	4,1709	4,4240

Kurs średni, liczony jako średnia arytmetyczna kursów obowiązujących na ostatni dzień każdego miesiąca w danym okresie	**2017**	**2016**
USD	3,7439	3,9680
EUR	4,2447	4,3757

NOTA 2.2 SEGMENTY

2.2.1 Informacje dotyczące segmentów sprawozdawczych

Grupa nie wydzieliła w strukturze organizacyjnej segmentów operacyjnych. Prezentacja wyników Grupy odbywa się przy założeniu, że działalność Grupy to jeden segment sprawozdawczy.

Miarą wyników segmentów analizowaną przez Zarząd Jednostki Dominującej jest EBITDA. Grupa definiuje EBITDA jako zysk lub stratę netto za okresy ustalone zgodnie z MSSF, z wyłączeniem podatku dochodowego (bieżącego i odroczonego), kosztów finansowych oraz amortyzacji skorygowanej o odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych.

Uzgodnienie EBITDA	**2017**	**2016**
Zysk netto	**18 218**	**21 472**
[+] Podatek dochodowy bieżący i odroczony	1 856	687
[+] Amortyzacja ujęta w wyniku finansowym	10 687	10 435
[+] Odpisy z tytułu trwałej utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych	0	2 307
[+] Koszty finansowe	9 870	7 093
[+] Udział w wyniku finansowym jednostek stowarzyszonych	234	0
[=] EBITDA	**40 865**	**41 994**

Aktywa trwałe grupy (z wyłączeniem instrumentów finansowych oraz aktywa z tyt. podatku odroczonego) zlokalizowane są w następujących krajach:

Kraj	**2017**	**2016**
Polska	344 455	340 733
USA	15 152	19 633
Razem	**359 607**	**360 366**

Dalsze informacje na temat przychodów ze sprzedaży (w szczególności: podział według produktów, podział geograficzny, informacje na temat znaczących klientów) przedstawiono w Nocie 2.4.1.

NOTA 2.3 KONSOLIDACJA

2.3.1. Zasady konsolidacji jednostek zależnych

- **Zasady konsolidacji**
- **Rozliczanie połączenia przedsięwzięć**
- **Transakcje z udziałowcami nieposiadającymi kontroli**
- **Przeliczenie jednostek zagranicznych**

3 spółki

Grupa Kapitałowa PCC EXOL
obejmuje 3 spółki zależne w 3 krajach

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Zasady konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje sprawozdanie finansowe PCC EXOL S.A. oraz sprawozdania finansowe jej jednostek zależnych.

Sprawozdania finansowe jednostek zależnych sporządzane są za ten sam okres sprawozdawczy, co sprawozdanie Jednostki Dominującej, w oparciu o jednolite zasady rachunkowości zastosowane dla transakcji i zdarzeń gospodarczych o podobnym charakterze. W celu eliminacji istotnych rozbieżności w stosowanych zasadach rachunkowości wprowadza się korekty.

Wszystkie znaczące salda i transakcje pomiędzy jednostkami Grupy, w tym niezrealizowane zyski wynikające z transakcji w ramach Grupy, zostały w całości wyeliminowane. Niezrealizowane straty są eliminowane, chyba, że dowodzą wystąpienia utraty wartości.

Jednostki zależne podlegają konsolidacji metodą pełną od dnia objęcia kontroli do dnia utraty kontroli. Objęcie kontroli nad jednostką stanowiącą przedsięwzięcie rozlicza się przy zastosowaniu metody nabycia.

Grupa Kapitałowa PCC EXOL, w oparciu o uregulowania MSR 8, w szczególności pkt 8, który zezwala na odstąpienie od zasad zawartych w MSSF oraz ze względu na nieistotność, odstąpiła od konsolidacji następujących spółek zależnych: PCC EXOL Kimya Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi oraz PCC EXOL PHILIPPINES INC. w likwidacji

Rozliczanie nabycia przedsięwzięć

Nabycie przedsięwzięć, za wyjątkiem połączenia jednostek gospodarczych pod wspólną kontrolą, rozlicza się metodą nabycia. Zapłatę za przejęcie wycenia się w wartości godziwej stanowiącej sumę wartości godziwych przekazanych aktywów, zobowiązań zaciągniętych oraz wyemitowanych instrumentów kapitałowych na dzień przejęcia.

Możliwe do zidentyfikowania aktywa nabyte oraz zobowiązania przejęte w ramach połączenia przedsięwzięć wycenia się na dzień przejęcia według ich wartości godziwej.

Jeżeli wysokość zapłaty za przejęcie, powiększona o udziały niedające kontroli oraz w przypadku połączenia realizowanego etapami o wartość godziwą poprzednio posiadanego udziału kapitałowego w jednostce przejmowanej, przewyższa wartość godziwą możliwych do zidentyfikowania aktywów netto Grupa ujmuje wartość firmy. W sytuacji, gdy wartość ta jest niższa niż wartość godziwa możliwych do zidentyfikowania aktywów netto, Grupa ujmuje w wyniku finansowym zysk z okazyjnego nabycia.

W przypadku połączenia jednostek gospodarczych pod wspólną kontrolą w ramach spółek Grupy rozliczenie następuje metodą łączenia udziałów i pozostaje bez wpływu na skonsolidowane sprawozdanie finansowe.

Transakcje z udziałowcami nieposiadającymi kontroli

Zmiany w udziale własnościowym Grupy Kapitałowej, które nie skutkują utratą kontroli nad jednostką zależną ujmowane są jako transakcje kapitałowe. Różnicę pomiędzy kwotą do zapłaty lub otrzymania z tytułu zwiększenia lub zmniejszenia udziału

niekontrolującego a wartością bilansową odpowiednich udziałów niedających kontroli ujmuje się bezpośrednio w kapitale własnym przypadającym na udział dający kontrolę.

Przeliczenie jednostek zagranicznych

Dla celów sporządzenia skonsolidowanego sprawozdania finansowego w walucie prezentacji Grupy Kapitałowej PCC EXOL tj. w PLN, dokonuje się przeliczeń poszczególnych pozycji sprawozdań finansowych jednostek zagranicznych, dla których walutą funkcjonalną jest waluta inna niż PLN, w następujący sposób:

- przeliczenia stanów zamknięcia aktywów i zobowiązań dokonuje się po kursie zamknięcia, tj. po kursie średnim obowiązującym na koniec okresu sprawozdawczego ogłoszonym dla danej waluty przez NBP,
- przeliczenia pozycji wpływających na zmianę stanu aktywów i zobowiązań w danym okresie sprawozdawczym dokonuje się po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną kursów średnich ogłaszanych dla danej waluty przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca danego okresu sprawozdawczego,
- przeliczenia pozycji kapitałów własnych, w tym:
  - kapitału podstawowego, dokonuje się po kursie wymiany obowiązującym na dzień objęcia kontrolą oraz na dzień każdorazowego podwyższenia kapitału podstawowego,
  - zysków zatrzymanych, w tym:
    - zysku zatrzymanego z lat ubiegłych istniejącego na dzień objęcia kontrolą dokonuje się po kursie historycznym tj. po kursie wymiany obowiązującym na ten dzień,
    - zyski zatrzymane z lat ubiegłych powstałe po dniu objęcia kontroli stanowią sumę wyników netto ubiegłych lat obrotowych wyrażonych w PLN, zgodnie z wyceną dokonaną na koniec każdego roku sprawozdawczego (obrotowego),
- przeliczenia pozycji sprawozdania z wyniku oraz sprawozdania z całkowitych dochodów dokonuje się po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną kursów średnich ogłaszanych dla danej waluty przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca danego okresu sprawozdawczego. W przypadku znacznych wahań kursu wymiany w danym okresie przychody i koszty sprawozdania z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów przelicza się po kursach z dnia transakcji,
- przeliczenia pozycji sprawozdania z przepływów pieniężnych dokonuje się po kursie stanowiącym średnią arytmetyczną kursów średnich ogłaszanych dla danej waluty przez NBP na ostatni dzień każdego miesiąca danego okresu sprawozdawczego. W przypadku znacznych wahań kursu wymiany w danym okresie pozycje sprawozdania z przepływów pieniężnych przelicza się po kursach z dnia transakcji.

Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań jednostek zagranicznych ujmuje się w pozostałych całkowitych dochodach danego okresu.

2.3.2. Struktura Grupy Kapitałowej PCC EXOL

PRODUKCJA I OBRÓT CHEMIĄ	POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ
PCC Chemax Inc. PCC EXOL Kimya Sanayi Ve Ticaret Limited Şirketi (PCC EXOL Przemysł Chemiczny i Handel Sp. z o.o.)	PCC EXOL PHILIPPINES INC. w likwidacji Elpis Sp. z o. o.

Podstawowe informacje dotyczące konsolidowanych jednostek zależnych przedstawia poniższa tabela:

			2017		2016	
Nazwa jednostki	**Siedziba**	**Przedmiot działalności**	**Udział w kapitale zakładowym %**	**Udział w prawach głosu %**	**Udział w kapitale zakładowym %**	**Udział w prawach głosu %**
PCC Chemax	Piedmont (USA)	Sprzedaż specjalistycznych surfaktantów do zastosowań przemysłowych	100,00%	100,00%	100,00%	100,00%

NOTA 2.4 NOTY OBJAŚNIAJĄCE DOTYCZĄCE WYNIKÓW PODSTAWOWEJ DZIAŁALNOŚCI

2.4.1 Przychody ze sprzedaży

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Przychody są ujmowane, jeżeli jest prawdopodobne, że Grupa uzyska korzyści ekonomiczne związane z daną transakcją, kwotę przychodów można wycenić w wiarygodny sposób oraz dla poszczególnych rodzajów transakcji, jeżeli spełnione są następujące kryteria:

- Sprzedaż wyrobów gotowych, towarów i materiałów

Przychody są ujmowane, jeżeli znaczące ryzyko i korzyści wynikające z prawa własności do towarów i produktów zostały przekazane nabywcy. Kwotę przychodów i kosztów można wycenić wiarygodnie, oraz ściągalność należności jest prawdopodobna.

- Świadczenie usług

Przychody z tytułu świadczenia usług, które można wiarygodnie oszacować oraz określić poziom realizacji, są ujmowane na podstawie stopnia zaawansowania szacowanego na podstawie kosztowego zaawansowania.

W przypadku, kiedy przychodu nie da się wiarygodnie oszacować, przychody z tytułu umowy ujmuje się w stopniu, w jakim jest prawdopodobne, że poniesione w związku z umową koszty zostaną nimi pokryte. Koszty związane z umową ujmuje się jako koszty okresu, w jakim zostały poniesione. Jeżeli istnieje prawdopodobieństwo, że koszty umowy przekroczą związane z nią przychody, przewidywaną stratę ujmuje się niezwłocznie jako koszt.

Wysokość przychodów ustala się według wartości godziwej zapłaty otrzymanej bądź należnej. Przychody wycenia się według wartości zdyskontowanej, w przypadku, gdy wpływ zmian wartości pieniądza w czasie jest istotny (za taki uważa się okres uzyskania zapłaty dłuższy niż 360 dni). Przychody są rozpoznawane po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług (VAT) i inne podatki (poza akcyzowym) oraz rabaty (dyskonta, premie, bonusy).

Spółki Grupy Kapitałowej osiągają przychody ze sprzedaży z tytułu prowadzenia następujących rodzajów działalności:

PRODUKCYJNA

WYTWARZANIE I OBRÓT WYROBAMI CHEMICZNYMI PRZYPISANYMI DO NASTĘPUJĄCYCH GRUP ASORTYMENTOWYCH:

Grupa asortymentów	Produkty w ramach grupy	Zastosowanie
Surfaktanty do zastosowań w detergentach i kosmetykach	Surfaktanty do produkcji detergentów i kosmetyków, ze względu na swoje własności myjąco-czyszczące, znajdują zastosowanie w produktach chemii gospodarczej, środkach higieny osobistej, a także w produkcji kosmetyków białych i kolorowych.	biała kosmetyka, kremy maseczki, balsamy płyny do płukania tkanin, płyny do mycia naczyń proszki do prania, środki do czyszczenia żele pod prysznic, szampony, mydła w płynie
Surfaktanty do zastosowań przemysłowych	Surfaktanty do zastosowań przemysłowych są niezbędnym składnikiem stosowanym w specjalistycznych i niszowych produktach oraz procesach przemysłowych.	włókiennictwo i tekstylia agrochemikalia garbarstwo obróbka papieru budownictwo wydobycie ropy naftowej obróbka metalu górnictwo i wydobycie farby, lakiery, kleje

HANDLOWA

HANDEL CHEMIKALIAMI:

Grupa PCC EXOL nabywa chemikalia od dostawców zewnętrznych celem ich dalszej odsprzedaży.

USŁUGOWA

ŚWIADCZENIE USŁUG W ZAKRESIE:

- wynajmu pomieszczeń własnych,
- przerobu produktów chemicznych,
- wdrożenia, certyfikacji, utrzymania i doskonalenia systemów zarządzania wg normy ISO 90001 oraz ISO 14001,
- transferu posiadanych danych niezbędnych do prawidłowego posługiwania się znakiem towarowym PCC,
- powzięcia przedstawicielstwa w sprawie rejestracji, oceny, udzielania zezwoleń i stosowanych ograniczeń w zakresie wypełniania obowiązków ciążących na importerach, wskazanych w odpowiednich rozporządzeniach i regulacjach, chemikaliów

	2017	2016
Przychody ze sprzedaży produktów	**523 755**	**454 156**
Surfaktanty do zastosowań w detergentach i kosmetykach	292 406	246 017
Surfaktanty do zastosowań przemysłowych	231 349	208 139
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów	**100 200**	**85 100**
w tym przychody ze sprzedaży tlenku etylenu	*90 440*	*79 355*
Przychody ze sprzedaży usług	**1 398**	**529**
Przychody ze sprzedaży	**625 353**	**539 785**

Przychody według podziału geograficznego	2017	2016
Polska	358 551	287 908
Europa Zachodnia	104 354	92 087
Bliski Wschód i Azja	28 479	23 960
Europa Środkowo-Wschodnia	51 587	45 117
Ameryka Północna i Reszta Świata	82 382	90 713
Razem	**625 353**	**539 785**

W prezentowanym okresie wystąpiły przychody z transakcji z pojedynczym klientem, stanowiące 10 lub więcej procent łącznych przychodów Grupy.

	2017	2016
Odbiorca 1	91 978	80 084
Pozostali odbiorcy	533 375	459 701
Razem	**625 353**	**539 785**

2.4.2 Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, koszty sprzedaży i ogólnego zarządu

Do kosztu własnego sprzedaży zalicza się:

- koszt wytworzenia wyrobów gotowych oraz usług poniesiony w danym okresie sprawozdawczym, skorygowany o zmianę stanu produktów (wyrobów gotowych, półproduktów oraz produkcji w toku) oraz skorygowany o koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby,
- odpisy z tytułu utraty wartości majątku trwałego,
- wartość sprzedanych towarów i materiałów,
- odpisy aktualizujące wartość zapasów.

Koszty wytworzenia, które można bezpośrednio przyporządkować przychodom osiągniętym przez Grupę, wpływają na wynik finansowy Grupy za ten okres sprawozdawczy, w którym przychody te wystąpiły.

Koszty wytworzenia, które można jedynie w sposób pośredni przyporządkować przychodom lub innym korzyściom osiąganym przez Grupę, wpływają na wynik finansowy w części, w której dotyczą danego okresu sprawozdawczego, zapewniając ich współmierność do przychodów lub innych korzyści ekonomicznych.

	2017	2016
Amortyzacja środków trwałych i wartości niematerialnych	(10 687)	(10 435)
Odpisy z tytułu utraty wartości środków trwałych i wartości niematerialnych	0	(2 307)
Koszty świadczeń pracowniczych	(34 526)	(35 703)
Zużycie materiałów i energii	(404 239)	(336 526)
Usługi transportu	(15 045)	(13 894)
Pozostałe usługi obce	(22 814)	(21 454)
Podatki i opłaty	(2 437)	(2 229)
Ubezpieczenia majątkowe i osobowe	(2 587)	(2 443)
Pozostałe koszty	(5 309)	(5 359)
Razem koszty rodzajowe	**(497 644)**	**(430 350)**
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	(99 260)	(83 775)
Koszt wytworzenia produktów na własne potrzeby jednostki	478	382
Zmiana stanu produktów, produkcji w toku i półproduktów	1 883	4 850
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	169	(2 243)
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów, koszty sprzedaży i ogólnego zarządu, w tym:	**(594 374)**	**(511 134)**
Koszty sprzedanych produktów, towarów i materiałów	(538 653)	(457 795)
Koszty sprzedaży	(26 585)	(23 389)
Koszty ogólnego zarządu	(29 136)	(29 950)

NOTA 2.5 RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE I WARTOŚCI

2.5.1. Rzeczowe aktywa trwałe

- **Polityka rachunkowości**
- **Weryfikacja okresów użytkowania**
- **Analiza utraty wartości**

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według ceny nabycia lub kosztu wytworzenia, pomniejszonych o amortyzację oraz odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości.

Późniejsze nakłady na rzeczowe aktywa trwałe podlegają kapitalizacji, jeżeli spełnione są kryteria kapitalizacji. Koszty konserwacji i napraw ujmuje się w wyniku finansowym w momencie ich poniesienia.

Okresy amortyzacji ustalane są na podstawie przewidywanego okresu ekonomicznego użytkowania danego składnika rzeczowych aktywów trwałych. Okresy użytkowania są weryfikowane w każdym roku obrotowym.

Cenę nabycia oraz koszt wytworzenia powiększają koszty finansowania zewnętrznego (tj. odsetki oraz różnice kursowe stanowiące korektę kosztu odsetek) zaciągniętego na nabycie lub wytworzenie dostosowywanego składnika rzeczowych aktywów trwałych (tj. składnika aktywów, którego wytworzenie trwa dłużej niż 12 miesięcy) przy uwzględnieniu istotności projektu dla Grupy.

W wartości bilansowej środka trwałego ujmuje się koszty regularnych, znaczących przeglądów, których przeprowadzenie jest niezbędne w celu zapobieżenia wystąpienia usterek oraz których wartość w poszczególnych okresach sprawozdawczych różni się istotnie.

Amortyzacja jest naliczana metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika aktywów, wynoszący:

Rodzaj	Okres amortyzacji
Prawo wieczystego użytkowania gruntów	66-99 lat
Budynki i budowle	10-50 lat
Maszyny i urządzenia techniczne	4-40 lat
Środki transportu	7-14 lat
Istotne części zamienne i serwisowe	nie podlegają amortyzacji
Środki trwałe w budowie	nie podlegają amortyzacji
Pozostałe środki trwałe	2-15 lat

Informacje na temat rzeczowych aktywów trwałych stanowiących zabezpieczenie zobowiązań Grupy przedstawiono w Nocie 2.6.

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Na każdy dzień bilansowy Grupa dokonuje oceny aktywów pod kątem istnienia przesłanek wskazujących na utratę ich wartości. W przypadku istnienia takiej przesłanki, Grupa dokonuje oszacowania wartości odzyskiwalnej danego aktywa lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne, jeżeli aktywa nie generują wpływów niezależnie. W przypadku, gdy wartość bilansowa danego składnika aktywów lub ośrodka wypracowującego środki pieniężne przewyższa jego wartość odzyskiwalną, dokonuje się odpisu aktualizującego jego wartość do poziomu wartości odzyskiwalnej, tj. wyższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej pomniejszonej o koszty sprzedaży lub wartości użytkowej.

W razie wystąpienia przesłanek wskazujących na ryzyko utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych, w tym przede wszystkim gdy:

- dostępne są dowody pochodzące ze sprawozdawczości wewnętrznej, świadczące o tym, że ekonomiczne wyniki uzyskiwane przez

dany składnik aktywów są lub w przyszłości będą gorsze od oczekiwanych;
- wartość bilansowa aktywów netto Spółek Grupy sporządzających sprawozdanie finansowe jest wyższa od wartości ich rynkowej kapitalizacji;
- w ciągu okresu nastąpiły lub nastąpią w niedalekiej przyszłości znaczące i niekorzystne dla Spółek Grupy zmiany o charakterze technologicznym bądź rynkowym;
- dostępne są dowody na to, że nastąpiła utrata przydatności danego składnika aktywów lub jego fizyczne uszkodzenie.

Grupa dokonuje szacunków wartości odzyskiwalnej tych rzeczowych aktywów trwałych.

Testy na utratę wartości przeprowadzane są metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych i są oparte na założeniach dotyczących kosztu kapitału, stóp dyskontowych i stóp wzrostu zakładanych dla przepływów pieniężnych po okresie prognoz. Wartości tych wskaźników są szacowane przez Zarząd na bazie najlepszej wiedzy na moment przeprowadzenia testu.

ISTOTNE SZACUNKI

W roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2017 roku Grupa nie zidentyfikowała przesłanek do przeprowadzenia testów na utratę wartości majątku trwałego na poziomie ośrodków wypracowujących środki pieniężne. Analiza potencjalnego wykorzystania pojedynczych środków trwałych przeprowadzona na dzień 31.12.2017 roku skutkowała koniecznością utrzymania odpisu z tytułu utraty wartości rzeczowych aktywów trwałych w wysokości 2,2 mln zł, utworzonego w roku 2016 w ciężar kosztu sprzedanych produktów, towarów i materiałów.

Tabela ruchów rzeczowych aktywów trwałych

	Grunty, budynki i budowle	Środki transportu oraz maszyny i urządzenia	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	RAZEM
1 stycznia 2017					
Wartość brutto	**132 751**	**129 183**	**13 995**	**6 159**	**282 088**
Umorzenie	(28 147)	(64 975)	(10 404)	0	(103 526)
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0	0	(2 222)	(2 222)
Wartość księgowa netto	**104 604**	**64 208**	**3 591**	**3 937**	**176 340**
Zmiany w 2017 roku					
Rozliczenie Środków trwałych w budowie	1 662	4 185	931	(6 778)	0
Zakup	3	263	89	7 039	7 395
Leasing finansowy	0	274	0	0	274
Koszty finansowania zewnętrznego (stopa kapitalizacji %)	0	0	0	0	0
Zmniejszenia	0	(18)	0	0	(18)
Amortyzacja	(3 319)	(4 905)	(1 398)	0	(9 622)
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0	0	0	0
Rozliczenie zaliczek na środki trwałe	0	0	0	4 276	4 276
Nabycie lub połączenie jednostek gospodarczych	0	0	0	0	0
Różnice kursowe z przeliczenia	(2 425)	(182)	(294)	0	(2 900)
31 grudnia 2017					
Wartość brutto	**131 511**	**133 118**	**14 410**	**10 697**	**289 736**
Umorzenie	(30 986)	(69 293)	(11 491)	0	(111 769)
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0	0	(2 222)	(2 222)
Wartość księgowa netto	**100 525**	**63 825**	**2 919**	**8 475**	**175 745**

	Grunty, budynki i budowle	Środki transportu oraz maszyny i urządzenia	Pozostałe środki trwałe	Środki trwałe w budowie	RAZEM
1 stycznia 2016					
Wartość brutto	**121 290**	**121 793**	**13 406**	**18 911**	**275 400**
Umorzenie	(24 760)	(60 210)	(9 084)	0	(94 055)
Wartość księgowa netto	**95 530**	**61 582**	**4 321**	**18 911**	**181 345**
Zmiany w 2016 roku					
Rozliczenie Środków trwałych w budowie	10 768	6 319	337	(17 423)	0
Zakup	43	1 007	58	4 507	5 615
Zmniejszenia	(478)	(1)	(10)	0	(489)
Amortyzacja	(3 251)	(4 778)	(1 240)	0	(9 268)
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0	0	(2 222)	(2 222)
Inne zmiany	7	3	0	164	174
Różnice kursowe z przeliczenia	985	75	125	0	1 185
31 grudnia 2016					
Wartość brutto	**132 751**	**129 183**	**13 995**	**6 159**	**282 088**
Umorzenie	(28 147)	(64 975)	(10 404)	0	(103 526)
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0	0	(2 222)	(2 222)
Wartość księgowa netto	**104 604**	**64 208**	**3 591**	**3 937**	**176 340**

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa realizowała projekty inwestycyjne o wartości bilansowej zaprezentowanej jako środki trwałe w budowie na kwotę łączną 8 475 tys. zł (2016: 3 937 tys. zł), spośród których do najistotniejszych należały:

Projekt inwestycyjny	2017	2016
Zbiorniki magazynowe	0	2 326
Instalacja do produkcji glicynianów i oksyalkilatów wysokomolowych	6 476	0

Na dzień 31 grudnia 2017 r. zobowiązania inwestycyjne, wynikające z zawartych przez Grupę przed dniem bilansowym umów na realizację zadań inwestycyjnych, które będą realizowane w kolejnych okresach sprawozdawczych, wynoszą 4 078 tys. zł (2016: 6 778 tys. zł), spośród których największe pozycje dotyczą:

Projekt inwestycyjny - zobowiązania umowne	2017	2016
Instalacja do produkcji glicynianów i oksyalkilatów wysokomolowych	2 484	5 249
Zbiorniki magazynowe	544	384

2.5.2. Leasing finansowy

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Aktywa będące przedmiotem leasingu finansowego oraz zobowiązanie z tyt. leasingu ujmowane na dzień rozpoczęcia leasingu według niższej z następujących dwóch wartości: wartości godziwej środka trwałego stanowiącego przedmiot leasingu lub wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych.

Zobowiązanie z tyt. leasingu wykazywane jest w pozycji Kredyty i pozostałe zadłużenie (Nota 2.6.1).

Opłaty leasingowe są rozdzielane pomiędzy koszty finansowe i zmniejszenie salda zobowiązania z tytułu leasingu w sposób umożliwiający uzyskanie stałej stopy odsetek od pozostałego do spłaty zobowiązania.

Środki trwałe użytkowane na mocy umów leasingu finansowego są amortyzowane przez krótszy z dwóch okresów: szacowany okres użytkowania środka trwałego lub okres leasingu, o ile przeniesienie prawa własności nie jest pewne.

Pojazdy zakwalifikowane jako leasing finansowy

	2017	2016
Wartość początkowa	274	0
Umorzenie	(32)	0
Wartość księgowa netto	**242**	**0**

Na mocy umów leasingu finansowego Jednostka Dominująca użytkuje wózki widłowe zakwalifikowane do środków transportu. Spółka używa środków transportu na podstawie nieodwołalnych umów leasingu finansowego. Okres leasingu wynosi 5 lat, a własność aktywów pozostaje w Spółce po zakończeniu okresu leasingu.

Nominalna oraz bieżąca wartość opłat leasingowych

	2017	2016
Wartość nominalna minimalnych opłat leasingowych w tym przypadające do zapłaty w okresie:	**244**	**0**
W okresie 1 roku	57	0
W okresie od 1 do 5 lat	187	0
Powyżej 5 lat	0	0
Przyszłe koszty finansowe z tytułu leasingu finansowego	**17**	**0**
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	**227**	**0**
W okresie 1 roku	50	0
W okresie od 1 do 5 lat	177	0
Powyżej 5 lat	0	0

2.5.3. Dotacje

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Dotacje ujmuje się w momencie, gdy istnieje wystarczająca pewność, że Grupa spełni warunki związane z dotacjami oraz, że dotacje będą otrzymane. Dotacje do aktywów są ujmowane w ramach rozliczeń międzyokresowych przychodów, a następnie odpisywane systematycznie w przychody okresu przez szacowany okres użytkowania związanego z nimi składnika aktywów. Dotacje otrzymane jako zwrot kosztów poniesionych przez Grupę są systematycznie ujmowane jako przychód w wyniku finansowym w okresach, w których ponoszone są dotowane koszty.

Dotacje pieniężne ujmuje się w wysokości otrzymanych środków.

Otrzymane dotacje

Na dzień bilansowy Jednostka Dominująca była beneficjentem pomocy rządowej w formie dotacji pieniężnych.

Jednostka Dominująca korzystała również z dofinansowania do szkoleń dla pracowników młodocianych.

Kwota pozyskanych w 2017 roku przez Grupę środków wynosi 392 tys. zł, w tym dotacje do aktywów wyniosły 379 tys. zł, a do kosztów 13 tys. zł.

Cel dotacji	2017	2016
Opracowanie technologii syntezy i ocena aplikacyjna nowoczesnych powierzchniowo-czynnych polimerów, stosowanych jako specjalistyczne środki dyspergująco-zwilżające w przemyśle farb i lakierów. Dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Inteligentny Rozwój, Działanie 1.2 Sektorowe Programy B+R	379	0
Razem, w tym:	**379**	**0**
część długoterminowa	379	0
część krótkoterminowa	0	0

2.5.4. Wartości niematerialne

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

W ramach wartości niematerialnych Grupa wykazuje przede wszystkim wartość firmy, know how, nabyte koncesje, patenty, licencje oraz relacje inwestorskie.

Wartości niematerialne nabyte w oddzielnej transakcji początkowo wycenia się w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia.

Wartość początkową wartości firmy ustala się zgodnie z polityką rachunkowości przedstawioną w Nocie 2.3.

Po ujęciu początkowym, wartości niematerialne są wykazywane w cenie nabycia lub koszcie wytworzenia pomniejszonym o umorzenie i odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości. Wartości niematerialne testowane są na utratę wartości metodą zdyskontowanych przepływów pieniężnych. Testy są oparte na założeniach dotyczących kosztu kapitału, stóp dyskontowych i stóp wzrostu zakładanych dla przepływów pieniężnych po okresie prognoz. Wartości tych wskaźników są szacowane przez Zarząd na bazie najlepszej wiedzy na moment przeprowadzenia testu. Nakłady poniesione na wartości niematerialne wytworzone we własnym zakresie, z wyjątkiem aktywowanych nakładów poniesionych na prace rozwojowe, nie są aktywowane i są ujmowane w kosztach okresu, w którym zostały poniesione.

Wartości niematerialne o ograniczonym okresie użytkowania są amortyzowane przez okres użytkowania oraz poddawane testom na utratę wartości każdorazowo, gdy istnieją przesłanki wskazujące na utratę ich wartości. Okres i metoda amortyzacji wartości niematerialnych o ograniczonym okresie użytkowania są weryfikowane przynajmniej na koniec każdego roku obrotowego. Wartość firmy nie podlega amortyzacji, lecz podlega corocznie testowi na utratę wartości na ostatni dzień roku.

Koszty prac badawczych są odpisywane w momencie poniesienia. Nakłady poniesione na prace rozwojowe wykonane w ramach danego przedsięwzięcia są przenoszone na kolejny okres, jeżeli spełnione są kryteria ich kapitalizacji (w szczególności można uznać, że zostaną one w przyszłości odzyskane).

Koszty prac rozwojowych są poddawane ocenie pod kątem ewentualnej utraty wartości corocznie – jeśli składnik aktywów nie został jeszcze oddany do użytkowania, lub częściej – gdy w ciągu okresu sprawozdawczego pojawi się przesłanka utraty wartości wskazująca na to, że ich wartość bilansowa może nie być możliwa do odzyskania.

Składniki wartości niematerialnych podlegają amortyzacji metodą liniową przez szacowany okres użytkowania danego składnika, wynoszący:

Typ	Okres
Patenty i licencje	3-15 lat
Koszty prac rozwojowych	10-15 lat
Oprogramowanie komputerowe	3-8 lat
Know how	Nie podlega amortyzacji
Wartość firmy	Nie podlega amortyzacji

ISTOTNE SZACUNKI

Test na utratę wartości dot. wartości firmy oraz know-how

Zgodnie z MSR 36 na dzień kończący okres sprawozdawczy dokonywane są coroczne testy na utratę wartości ośrodków wypracowujących środki pieniężne, do których została przypisana wartość firmy.

Na dzień 31 grudnia 2017 przeprowadzono testy na utratę wartości:

- ośrodka wypracowującego środki pieniężne (OWŚP), do którego przypisano wartość firmy w kwocie 96 300 tys. zł powstała z przejęcia w 2011 roku zorganizowanej części przedsiębiorstwa stanowiącej obecnie podstawową działalność Jednostki Dominującej. Integralną częścią nabytej działalności było know-how w wartości 82 600 tys. zł, obejmujące wiedzę technologiczną i produkcyjną, które uznano za składnik wartości niematerialnych o nieokreślonym okresie użytkowania. Wyżej wymienione składniki alokowano do jednostki generującej przepływy pieniężne obejmującej produkcję surfaktantów,

- ośrodka wypracowującego środki pieniężne (OWŚP), do którego przypisano wartość firmy w kwocie 18 196 tys. zł (w okresie porównywalnym 21 844 tys. zł- różnica wynika z wyceny wartości w USD na PLN) powstałą w wyniku przejęcia w 2013 roku spółki zależnej PCC Chemax Inc. Wartość firmy powstałą z rozliczenia zakupu przypisano do jednostki generującej przepływy pieniężne obejmującej produkcję Surfaktantów do zastosowań przemysłowych, która obecnie pokrywa się z działalnością w/w jednostki zależnej,

Oszacowanie wartości odzyskiwalnej zostało oparte na aktualnych na dzień bilansowy 5- letnich prognozach, w których założono stabilną sytuację gospodarczą zgodną z obecnymi prognozami rynkowymi oraz racjonalne działania Spółek w celu optymalizacji wyniku finansowego w perspektywie długoterminowej zgodnie z najlepszą wiedzą Zarządów Spółek na dzień bilansowy. Szacunek przepływów pieniężnych obejmuje ustalanie przepływów z działalności operacyjnej uwzględniających zmianę stanu w kapitale obrotowym i nie uwzględniającym przepływów o charakterze inwestycyjnym oraz podatkowym. Przepływy po okresie prognozy oszacowano w oparciu o przepływy środków pieniężnych ostatniego okresu prognozy. Szacunek zdyskontowanych przepływów pieniężnych oparto na następujących założeniach:

- podstawa ustalenia wartości przypisanej do kluczowych założeń- wartość użytkowa,
- stopa dyskonta przed opodatkowaniem z uwzględnieniem waluty w jakiej ustalone były przepływy pieniężne. Dla przepływów w walucie krajowej stopa ta wynosi 7,3 % (w okresie porównywalnym 8,4 %), dla przepływów w USD stopa ta wynosi 9,2 % (w okresie porównywalnym 7,9 %),
- stopa wzrostu poza okresem prognoz- 0% (w okresie porównywalnym 0 %),

Wartość odzyskiwalna skalkulowana w oparciu o powyższe założenia dla przepływów pieniężnych w walucie krajowej wyniosła 884 338 tys. zł (w okresie porównywalnym 733 591 tys. zł), dla przepływów pieniężnych w USD wyniosła 50 855 tys. zł (w okresie porównywalnym 133 038 tys. zł).

Przeprowadzony test nie potwierdził zaistnienia utraty wartości.

W ocenie Zarządu rozsądnie uzasadnione zmiany w założeniach, na których oparto szacunek wartości odzyskiwalnej nie spowodowałyby sytuacji, w której wartość księgowa byłaby wyższa od wartości odzyskiwalnej.

Tabela ruchów wartości niematerialnych

	Wartość firmy	Nabyte koncesje, patenty i licencje	Know how	Inne wartości niematerialne	Razem
1 stycznia 2017					
Wartość brutto	118 136	7 398	82 600	9 531	217 664
Umorzenie	0	(4 484)	0	(7 226)	(11 710)
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0	0	(86)	(86)
Wartość księgowa netto	**118 136**	**2 914**	**82 600**	**2 219**	**205 868**
Zmiany w 2017 roku					
Rozliczenie Inwestycji	0	158	0	(158)	0
Zakup	0	80	0	1 220	1 300
Amortyzacja	0	(682)	0	(492)	(1 174)
Różnice kursowe z przeliczenia	(3 648)	(44)	0	(245)	(3 937)
31 grudnia 2017					
Wartość brutto	114 488	7 386	82 600	9 281	213 755
Umorzenie	0	(4 960)	0	(6 651)	(11 611)
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0	0	(86)	(86)
Wartość księgowa netto	**114 488**	**2 426**	**82 600**	**2 544**	**202 058**

	Wartość firmy	Nabyte koncesje, patenty i licencje	Know how	Inne wartości niematerialne	Razem
1 stycznia 2016					
Wartość brutto	117 004	6 941	82 600	8 749	215 294
Umorzenie	0	(3 439)	0	(6 594)	(10 033)
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0	0	0	0
Wartość księgowa netto	**117 004**	**3 502**	**82 600**	**2 155**	**205 261**
Zmiany w 2016 roku					
Rozliczenie Inwestycji	0	40	0	(40)	0
Zakup	0	22	0	511	533
Amortyzacja	0	(669)	0	(527)	(1 196)
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0	0	(86)	(86)
Inne zmiany	0	0	0	86	86
Różnice kursowe z przeliczenia	1 132	19	0	121	1 272
31 grudnia 2016					
Wartość brutto	118 136	7 398	82 600	9 531	217 664
Umorzenie	0	(4 484)	0	(7 226)	(11 710)
Odpisy z tytułu utraty wartości	0	0	0	(86)	(86)
Wartość księgowa netto	**118 136**	**2 914**	**82 600**	**2 219**	**205 868**

NOTA 2.6 ZADŁUŻENIE Z TYT. WYEMITOWANYCH OBLIGACJI, KREDYTÓW ORAZ POZOSTAŁEGO ZADŁUŻENIA

- **Obligacje, kredyty i pozostałe zadłużenie**
- **Koszty finansowe**
- **Zabezpieczenie spłaty zobowiązań**
- **Środki pieniężne**

2.6.1. Obligacje, kredyty i pozostałe zadłużenie

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji, kredytów i pozostałego zadłużenia są ujmowane początkowo według wartości godziwej, pomniejszonej o koszty transakcyjne związane z uzyskaniem finansowania. Po początkowym ujęciu zobowiązania finansowe wycenia się w zamortyzowanym koszcie przy użyciu efektywnej stopy procentowej.

Grupa wykorzystuje posiadane zadłużenia z tytułu kredytów jako instrument zabezpieczający przyszłe przepływy pieniężne z tytułu przychodów ze sprzedaży w zakresie ryzyka kursowego.

Rachunkowość zabezpieczeń

Celem stosowania rachunkowości zabezpieczeń jest ograniczenie zmienności wyniku netto Grupy, wynikającej z okresowych zmian wyceny transakcji zabezpieczających poszczególne ryzyka rynkowe, na które narażona jest Grupa. Instrumentami zabezpieczającymi są kredyty w walucie obcej.

Wyznaczane zabezpieczenia dotyczą przyszłych prognozowanych transakcji sprzedaży. Plany sprzedaży sporządzane są w oparciu o możliwości produkcyjne na dany okres. Grupa ocenia prawdopodobieństwo wystąpienia tych transakcji jako bardzo wysokie.

Grupa może korzystać z naturalnych zabezpieczeń ryzyka walutowego poprzez zastosowanie rachunkowości zabezpieczeń w stosunku do kredytów denominowanych w walutach obcych, wyznaczając je jako pozycje zabezpieczające przed ryzykiem kursu walutowego związanego z przyszłymi przychodami ze sprzedaży denominowanych w tych samych walutach.

Wynik transakcji, jako zysk lub strata wynikająca ze zmiany wartości godziwej instrumentu zabezpieczającego przepływy pieniężne, ujmowany jest w pozostałych całkowitych dochodach, w takiej części, w jakiej dany instrument stanowi skuteczne zabezpieczenie związanej z nim pozycji zabezpieczanej. Część nieskuteczną odnosi się do wyniku finansowego jako pozostałe przychody i koszty operacyjne. Instrumenty pochodne są ujmowane jako zabezpieczające do momentu, kiedy instrument wygaśnie, zostanie sprzedany, wypowiedziany, zrealizowany, bądź decyzją Grupy nie będzie już dłużej wykorzystywany jako zabezpieczenie.

Obligacje wyemitowane przez Grupę

Obligacje wyemitowane przez podmiot dominujący o wartości nominalnej 100 zł każda denominowane są w PLN, a okresy odsetkowe wynoszą 3 miesiące. Obligacje są emitowane jako niezabezpieczone. Jednostka dominująca ma prawo do wcześniejszego wykupu obligacji zgodnie z decyzją Zarządu jednostki emitującej po cenie ustalonej przez Zarząd. Obligacje wyemitowane przez Jednostkę dominującą na dzień 31 grudnia 2017 przedstawia poniższa tabela.
Głównym celem, na który są wykorzystywane środki pochodzące z emisji obligacji jest finansowanie ogólnych potrzeb korporacyjnych, których podstawowym celem jest osiągnięcie zysku.

25 mln zł

Wartość obligacji wyemitowanych w 2017 roku
(2016: **45 mln zł**)

Emitent	Data emisji	Wartość emisji (tys. zł)	Oprocentowanie w bieżącym okresie odsetkowym
PCC EXOL S.A.	24 czerwca 2016	20 000	5,50%
PCC EXOL S.A.	15 września 2016	25 000	5,50%
PCC EXOL S.A.	15 listopada 2017	25 000	5,50%

Obligacje	2017	2016
Część długoterminowa	69 159	44 373
Część krótkoterminowa	255	82
Razem zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	**69 414**	**44 454**

W trakcie 2017 roku Spółki Grupy Kapitałowej korzystały również z zewnętrznych źródeł finansowania w formie długoterminowych kredytów inwestycyjnych i długoterminowych kredytów w rachunku bieżącym. Dodatkowo Jednostka Dominująca była stroną umów faktoringu dla wybranych należności z tytułu dostaw i usług oraz umów faktoringu odwrotnego dla wybranych zobowiązań z tytułu dostaw i usług.

Kredyty i pozostałe zadłużenie	2017	2016
Kredyty bankowe	99 632	120 828
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	177	0
Razem kredyty i pozostałe zadłużenie długoterminowe	**99 809**	**120 828**
Kredyty w rachunku bieżącym	0	17
Kredyty bankowe	17 753	16 189
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	50	0
Zobowiązania z tytułu faktoringu odwrotnego	0	493
Razem kredyty i pozostałe zadłużenie krótkoterminowe	**17 803**	**16 699**

Oprocentowanie kredytów oparte jest na zmiennej stopie procentowej WIBOR, LIBOR powiększonej o marże.

W dniu 09.03.2017 roku Jednostka Dominująca zawarła umowę leasingu trzech wózków spalinowych na okres 60 miesięcy.

	Waluta	2017 Saldo w walucie (tys.)	2017 Saldo w PLN (tys.)	2016 Saldo w walucie (tys.)	2016 Saldo w PLN (tys.)
Struktura walutowa zadłużenia					
Zobowiązania z tytułu faktoringu odwrotnego	PLN	0	0	0	493
Kredyty inwestycyjne	PLN	0	113 813	0	129 241
Kredyty w rachunku bieżącym	PLN	0	0	0	17
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	PLN	0	227	0	0
Zadłużenie w walucie obcej					
Kredyty inwestycyjne	USD	1 026	3 572	1 861	7 776
Razem kredyty i pozostałe zadłużenie			**117 612**		**137 527**

Umowy o kredyty bankowe (saldo na dzień 31 grudnia 2017 117 385 tys. zł) zawierają kowenanty finansowe. Nie wystąpiły naruszenia kowenantów ani w okresie sprawozdawczym ani po dniu bilansowym, do dnia podpisania sprawozdania finansowego.

Ze zobowiązaniami z tytułu obligacji, kredytów i innego zadłużenia wiąże się ryzyko stopy procentowej, walutowe oraz ryzyko płynności. Dalsze informacje na temat zarządzania tymi ryzykami oraz informacje na temat wartości godziwej zobowiązań przedstawiono w Nocie 2.8.

Grupa posiada następujące limity w ramach podpisanych umów kredytowych, pożyczek, akredytyw i gwarancji (niepomniejszone o wykorzystanie na dzień bilansowy):

	2017	2016
Otwarte linie kredytowe niepomniejszone o wykorzystanie	55 963	57 359
Akredytywy	583	3 097
Gwarancje	1 000	1 000

2.6.2 Koszty finansowe

Szczegóły dotyczące instrumentów pochodnych zaprezentowano w Nocie 2.8.1.

	2017	2016
Koszty z tytułu odsetek	**(8 675)**	**(7 149)**
- kredyty i pożyczki otrzymane	(5 847)	(6 112)
- obligacje wyemitowane	(2 823)	(1 037)
- leasing finansowy	(5)	0
Pozostałe	**(1 195)**	**56**
Opłaty administracyjne i emisyjne	(369)	(432)
Zyski z tytułu zmian wartości godziwej instrumentów finansowych	(379)	638
swapy odsetkowe: zabezpieczenia przepływów pieniężnych	*(379)*	*638*
Koszty zabezpieczenia finansowego	(447)	(150)
Razem koszty finansowe	**(9 870)**	**(7 093)**

2.6.3 Zabezpieczenie spłaty zobowiązań Grupy

Spółki Grupy Kapitałowej ustanowiły na rzecz swoich kredytodawców i pożyczkodawców zewnętrznych następujące rodzaje zabezpieczeń:

Nazwa zabezpieczenia	Charakterystyka zabezpieczenia	Wartość zobowiązania na dzień bilansowy	Wartość bilansowa aktywów stanowiących zabezpieczenie
Weksle własne in blanco	Zgodnie z wystawionymi deklaracjami wekslowymi wierzyciel, w przypadku niedotrzymania warunków umowy ma prawo wypełnić weksel na sumę odpowiadającą zadłużeniu, łącznie z odsetkami oraz kosztami postępowania sądowego. Płatność z tytułu weksla jest wymagalna w ciągu 7 dni od dnia zawiadomienia Spółki. Najistotniejszą pozycję zobowiązań zabezpieczonych wekslami stanowią umowy dofinansowania.		
Hipoteki na nieruchomościach	Część obowiązujących na dzień bilansowy umów o kredyty i pożyczki inwestycyjne jest zabezpieczona hipotecznie na nieruchomościach Grupy.	55 649	99 549
Zastaw rejestrowy na rzeczach ruchomych	Mienie ruchome oraz prawa wchodzące w skład Wydziału Produkcji Etoksylatów ETE-1, Wydziału Produkcji Siarczanowanych ETS i Wydziału Produkcji Etoksylatów ETE-2. Mienie ruchome oraz prawa stanowiące majątek spółki zależnej PCC Chemax Inc.	61 735	65 627
Zastaw finansowy	Prawo z rachunków bankowych prowadzonych w BOŚ S.A.	0	18 750

2.6.4 Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty składają się głównie ze środków pieniężnych na rachunkach bankowych oraz depozytów bankowych o terminie wymagalności do trzech miesięcy od dnia ich założenia. Środki pieniężne wycenia się w kwocie nominalnej powiększonej o odsetki.

Wolne środki pieniężne zgromadzone na rachunkach bankowych inwestowane są w formie lokat terminowych oraz overnight.

Środki pieniężne w banku są oprocentowane według zmiennych stóp procentowych, których wysokość zależy od stopy oprocentowania jednodniowych lokat bankowych. Lokaty krótkoterminowe są dokonywane na różne okresy, od jednego dnia do jednego miesiąca, w zależności od aktualnego zapotrzebowania Grupy na środki pieniężne i są oprocentowane według ustalonych dla nich stóp procentowych.

	2017 Saldo przeliczone na PLN	2016 Saldo przeliczone na PLN
Środki w walucie funkcjonalnej spółek Grupy	0	0
PLN	36 405	12 295
USD	2 553	6 705
Struktura walutowa		
PLN	17 634	1 991
EUR	18 667	9 926
USD	2 657	7 079
GBP	0	4
Razem	**38 958**	**19 000**

	2017	2016
Środki pieniężne w banku i w kasie	22 427	17 219
Lokaty krótkoterminowe	16 531	1 781
Razem	**38 958**	**19 000**

7,1 %

ŚRODKI PIENIĘŻNE W STRUKTURZE AKTYWÓW

NOTA 2.7 KAPITAŁ OBROTOWY

2.7.1. Zapasy

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Zapasy są wyceniane według niższej z dwóch wartości: ceny nabycia lub kosztu wytworzenia nie wyższego od możliwej do uzyskania ceny sprzedaży netto.

W przypadku materiałów przeznaczonych do produkcji, odpisu do aktualnej ceny sprzedaży netto nie dokonuje się, jeżeli w odniesieniu do wyrobów gotowych, do wytworzenia których będą zużyte, nie stwierdzono utraty wartości.

Na cenę nabycia lub koszt wytworzenia zapasów składają się wszystkie koszty zakupu, koszty wytworzenia oraz inne koszty poniesione w celu doprowadzenia zapasów do ich aktualnego miejsca i stanu.

Koszty zakupu zapasów składają się z ceny zakupu, ceł importowych i pozostałych podatków (inne niż te możliwe do odzyskania w okresie późniejszym przez Grupę od urzędów skarbowych) oraz kosztów transportu, załadunku, wyładunku oraz innych kosztów dających się bezpośrednio przyporządkować do pozyskania towarów i materiałów. Przy określaniu kosztów zakupu odejmuje się upusty, rabaty handlowe i inne podobne pozycje.

Koszt wytworzenia obejmuje bezpośrednie koszty wytworzenia (wartość zużytych materiałów bezpośrednich, robociznę bezpośrednią) oraz narzut pośrednich kosztów produkcji ustalonych przy założeniu normalnego wykorzystania mocy produkcyjnych.

Wyceny rozchodów dokonuje się:

- w przypadku materiałów – wg ceny średnioważonej,
- w przypadku towarów – wg ceny średnioważonej,
- w przypadku wyrobów gotowych – wg średnioważonego rzeczywistego kosztu.

ISTOTNE SZACUNKI

Odpis z tytułu utraty wartości

Na dzień bilansowy Grupa ocenia, czy istnieją obiektywne dowody utraty wartości składnika zapasów.

Odpisy aktualizujące wartość zapasów tworzy się w związku z utratą ich wartości celem doprowadzenia wartości zapasów do poziomu wartości netto możliwej do odzyskania oraz uwzględnienia braku rotacji danego zapasu.

Odpisy na zapasy są tworzone są zgodnie z szacunkami Zarządów Spółek Grupy dotyczącymi przyszłej możliwości wykorzystania ich składników w oparciu o przedziały wiekowania na podstawie poniższych kryteriów, które zostały opracowane przez Zarządy Spółek z uwzględnieniem historycznych tendencji w zakresie rotacji zapasów:

Okres braku rotacji	Wysokość odpisu
od 6 do 12 miesięcy	10%
od 1 roku do 2 lat	50%
dłużej niż 2 lata	100%

Odpisy aktualizujące wartość zapasów ustalone wg powyższych zasad mogą podlegać odmiennej ocenie w przypadku posiadania przez Zarządy wiarygodnych informacji, z których może wynikać, że doszło do dodatkowej utraty wartości lub utrata wartości nie nastąpiła.

Odpisy aktualizujące są ujmowane w wyniku finansowym, jako koszt sprzedanych produktów, towarów i materiałów. Odwrócenie odpisu aktualizującego wartość zapasów jest ujmowane jako korekta kosztu sprzedanych produktów, towarów i materiałów.

	2017	2016
Materiały	15 567	17 575
Towary	1 425	934
Produkcja w toku (według kosztu wytworzenia)	12 361	11 544
Wyroby gotowe	22 366	22 443
Zapasy (brutto)	**51 719**	**52 496**
Odpisy aktualizujące wartość zapasów	(2 678)	(3 197)
Zapasy (netto)	**49 041**	**49 299**

2.7.2. Należności od odbiorców

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Należności od odbiorców oraz pozostałe należności finansowe wycenia się na moment początkowego ujęcia według wartości godziwej, a na dzień bilansowy według zamortyzowanego kosztu przy użyciu efektywnej stopy procentowej pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości. W przypadku należności krótkoterminowych o terminie płatności do 360 dni wycena ta odpowiada kwocie należnej do zapłaty pomniejszonej o odpisy z tytułu utraty wartości.

Grupa klasyfikuje należności od odbiorców oraz pozostałe należności w ramach kategorii instrumentów finansowych jako pożyczki i należności.

Odpisy aktualizujące wartość należności ujmuje się w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych. Odwrócenie odpisu ujmuje się jako korektę pozostałych kosztów operacyjnych lub jako pozostałe przychody operacyjne.

Grupa posiada należności z tytułu dostaw objęte umową faktoringu. Grupa nie zatrzymuje znaczących ryzyk i korzyści, lecz zatrzymała kontrolę nad tymi aktywami, dokonując przy tym ubezpieczenia znacznej większości należności od odbiorców .

ISTOTNE SZACUNKI

Odpis z tytułu utraty wartości należności tworzy się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że nie będzie można otrzymać wszystkich należnych kwot wynikających z pierwotnych warunków umownych.

W szczególności odpisów aktualizujących należności dokonuje się w odniesieniu do należności, których termin wymagalności upłynął:

Okres braku spłaty	Wysokość odpisu
90 do 150 dni	50% wartości należności nieobjętych gwarancją lub innym ubezpieczeniem
powyżej 150 dni	100 % wartości należności nieobjętych gwarancją lub innym ubezpieczeniem

	2017	2016
Należności od odbiorców ogółem	**95 307**	**98 607**
Należności rozliczane w ramach faktoringu	(19 188)	(11 842)
Należności od odbiorców (brutto)	**76 119**	**86 765**
Odpis aktualizujący wartość należności	(1 057)	(727)
Należności od odbiorców (netto), w tym	**75 062**	**86 038**
W walucie funkcjonalnej spółek Grupy		
PLN	64 866	74 566
USD	10 196	11 472
Struktura walutowa ogółem		
PLN	26 273	26 528
EUR	58 392	60 498
USD	10 642	11 581

	2017	2016
Należności, które utraciły wartość (brutto)	1 057	727
Odpis	(1 057)	(727)
Należności, które utraciły wartość (netto)	**0**	**0**
Należności, które nie są przeterminowane ani nie utraciły wartości	69 857	74 342
Należności przeterminowane, które nie utraciły wartości - wg okresu przeterminowania	5 205	11 696
Od 1 do 90 dni	4 720	8 808
Od 91 do 150 dni	2	1 780
Powyżej 150 dni	483	1 108
Razem należności	**75 062**	**86 038**

Z należnościami wiąże się ryzyko walutowe oraz kredytowe. Zarządzenia ryzykiem oraz informacje na temat wartości godziwej opisano w Nocie 2.8.

2.7.3 Pozostałe należności

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Pozostałe należności ujmuje się początkowo w wartości nominalnej i wycenia na dzień bilansowy w kwocie wymagającej zapłaty.

	2017	2016
Bieżący podatek dochodowy	123	344
Należności budżetowe poza bieżącym podatkiem dochodowym	1 504	1 508
Pozostałe należności	**1 627**	**1 852**

2.7.4 Zobowiązania wobec dostawców

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Zobowiązania wobec dostawców wycenia się na moment początkowego ujęcia w wartości godziwej a na każdy dzień bilansowy wycenia się w zamortyzowanym koszcie przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej.

	2017	2016
Zobowiązania wobec dostawców, w tym	83 321	69 782
W walucie funkcjonalnej spółek Grupy		
PLN	78 966	64 827
USD	4 355	4 955
Struktura walutowa		
PLN	36 696	28 393
EUR	41 864	36 267
USD	4 761	5 108
GBP	0	14

Ze zobowiązaniami wobec dostawców wiąże się ryzyko walutowe oraz ryzyko płynności. Zarządzenia ryzykiem oraz informacje na temat wartości godziwej przedstawiono w Nocie 2.8.

2.7.5. Pozostałe zobowiązania

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

W tej pozycji wykazywane są zarówno zobowiązania finansowe (w tym w szczególności zobowiązania inwestycyjne) jak i niefinansowe (w tym w szczególności zobowiązania podatkowe, inne zobowiązania budżetowe, zaliczki na poczet dostaw których rozliczenie nastąpi poprzez dostawę) oraz pozostałe.

Pozostałe zobowiązania finansowe wycenia się na moment początkowego ujęcia w wartości godziwej a na każdy dzień bilansowy według zamortyzowanego kosztu przy zastosowaniu efektywnej stopy procentowej. Pozostałe zobowiązania niefinansowe wycenia się w kwocie wymagalnej zapłaty.

	2017	2016
Bieżący podatek dochodowy	0	851
Pozostałe zobowiązania budżetowe	3 024	3 619
Ubezpieczenia majątkowe	563	283
Zobowiązania inwestycyjne	3 606	2 537
Zaliczki otrzymane na dostawy	134	180
Pozostałe zobowiązania	246	300
Pozostałe zobowiązania, w tym	**7 573**	**7 770**
- krótkoterminowe	7 573	7 770
- długoterminowe	0	0

Ze zobowiązaniami finansowymi wiąże się ryzyko walutowe oraz ryzyko płynności. Zarządzenia ryzykiem oraz informacje na temat wartości godziwej przedstawiono w Nocie 2. 8.

NOTA 2.8 ZARZĄDZANIE RYZYKIEM RYNKOWYM, KREDYTOWYM, PŁYNNOŚCIĄ I KAPITAŁEM

2.8.1. Zarządzanie ryzykiem rynkowym

Klasyfikacja aktywów i zobowiązań Grupy do kategorii wg MSR 39

	2017	Poziom hierarchii wartości godziwej	Wartość bilansowa	Klasyfikacja instrumentów finansowych wg MSR 39		Wartość godziwa
				Pożyczki i należności	Zobowiązania wyceniane w zamortyzowanym koszcie	
AKTYWA	Pozostałe aktywa (instrument pochodny)	2	734	734	0	734
AKTYWA	Należności od odbiorców	*	75 062	75 062	0	75 062
AKTYWA	Pozostałe aktywa	*	66	66	0	66
AKTYWA	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	*	38 958	38 958	0	38 958
	Razem		**114 820**	**114 820**	**0**	**114 820**
PASYWA	Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	1	69 414	0	69 414	69 928
PASYWA	Kredyty i pozostałe zadłużenie	*	117 612	0	117 612	117 612
PASYWA	Zobowiązania wobec dostawców	*	83 321	0	83 321	83 321
PASYWA	Pozostałe zobowiązania	*	4 169	0	4 169	4 169
	Razem		**274 516**	**0**	**274 516**	**275 030**

	2016	Poziom hierarchii wartości godziwej	Wartość bilansowa	Klasyfikacja instrumentów finansowych wg MSR 39		Wartość godziwa
				Pożyczki i należności	Zobowiązania wyceniane w zamortyzowanym koszcie	
AKTYWA	Pozostałe aktywa (instrument pochodny)	2	751	751	0	751
AKTYWA	Należności od odbiorców	*	86 038	86 038	0	86 038
AKTYWA	Pozostałe aktywa	*	75	75	0	75
AKTYWA	Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	*	19 000	19 000	0	19 000
	Razem		**105 864**	**105 864**	**0**	**105 864**
PASYWA	Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	1	44 454	0	44 454	45 385
PASYWA	Kredyty i pozostałe zadłużenie	*	137 528	0	137 528	137 528
PASYWA	Zobowiązania wobec dostawców	*	69 782	0	69 782	69 782
PASYWA	Pozostałe zobowiązania	*	2 849	0	2 849	2 849
	Razem		**254 613**	**0**	**254 613**	**255 544**

** Przyjmuje się, że wartość godziwa jest zbliżona do wartości bilansowej, dlatego Spółka nie zastosowała żadnych technik do wyceny tych pozycji.*

Pozostałe kategorie instrumentów finansowych nie wystąpiły w Spółce w okresie bieżącym ani w okresie porównywalnym.

Objaśnienie poziomu hierarchii wartości godziwej

Grupa klasyfikuje instrumenty finansowe, które wyceniane są w wartości godziwej, hierarchicznie, zgodnie z trzema głównymi poziomami wyceny według wartości godziwej odzwierciedlającymi podstawę przyjętą do wyceny każdego z instrumentów.

Hierarchia wartości godziwej kształtuje się następująco:

POZIOM 1	Ceny notowań rynkowych z aktywnych rynków dla identycznych aktywów i zobowiązań (np. notowane akcje i obligacje).
POZIOM 2	Ceny z aktywnych rynków, lecz inne niż ceny notowań rynkowych - ustalane bezpośrednio (poprzez porównanie z faktycznymi transakcjami) lub pośrednio (poprzez techniki wyceny bazujące na faktycznych transakcjach)
POZIOM 3	Ceny niepochodzące z aktywnych rynków.

Grupa posiada instrumenty finansowe wyceniane w sprawozdaniu finansowym do wartości godziwej na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz 31 grudnia 2016 roku Instrumenty pochodne wykorzystywane przez Grupę zostały zakwalifikowane do poziomu 2 wartości godziwej.

Wpływ rachunkowości zabezpieczeń na pozycje sprawozdania z wyniku finansowego oraz na sprawozdanie z całkowitych dochodów instrumentu przedstawia się następująco:

Cele i zasady zarządzania ryzykiem

RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ

NŚW

Poziom ryzyka

Opis ryzyka	Ocena Zarządu	Zarządzanie ryzykiem
Grupa posiada zobowiązania z tytułu kredytów bankowych, dla których odsetki liczone są na bazie zmiennej stopy procentowej, w związku z czym narażona jest na wzrost kosztów finansowania w przypadku wzrostu stóp procentowych. Posiadane przez Grupę zobowiązania oparte o stałą stopę procentową wyceniane są w zamortyzowanym koszcie. Z uwagi na zmiany stóp procentowych zobowiązania te są narażone na zmiany wartości godziwej z tytułu zmiany stóp procentowych. Informacje o aktywach i zobowiązaniach narażonych na ryzyko stopy procentowej zostały przedstawione w dalszej części tego rozdziału.	Grupa posiadała w okresie sprawozdawczym zarówno aktywa jak i zobowiązania oprocentowane według stopy zmiennej (co równoważyło ryzyko). W minionych okresach zaobserwowano nieznaczne wahania stóp procentowych, nie przewiduje się gwałtownych zmian stóp procentowych w kolejnych okresach sprawozdawczych.	Ze względu na konieczność zabezpieczenia stóp procentowych związanych z zaciągniętymi kredytami oprocentowanymi zmienną stopą procentową, Grupa zdecydowała się zastosować strategie zabezpieczające w postaci dwóch Swapów procentowych IRS na łączną kwotę 62 395 tys. zł, rozliczanych rocznie do 01.12.2025 roku oraz jednego Swapa procentowego na kwotę 31 795 tys. zł rozliczanego rocznie do 01.07.2024 roku. Wpływ instrumentu pochodnego na pozycje sprawozdania z wyniku finansowego przedstawiono w nocie 2.6.2. Niezależnie od obowiązującej sytuacji Grupa monitoruje stopień narażenia na ryzyko stopy procentowej oraz prognozy stóp procentowych i nie wyklucza podjęcia działań zabezpieczających w przyszłości.

	2017	2016
Sprawozdanie z wyniku finansowego		
Wpływ instrumentów pochodnych na wynik finansowy okresu	**0**	0
Sprawozdanie z całkowitych dochodów		
Wpływ wyceny transakcji zabezpieczających (część skuteczna)	0	(1 027)
Całkowite dochody	**0**	(1 027)

W poniższej tabeli przedstawiona została wartość bilansowa instrumentów finansowych Grupy narażonych na ryzyko stopy procentowej.

	2017			2016		
	Razem wartość bilansowa	**Oprocentowanie stałe**	**Oprocentowanie zmienne**	**Razem wartość bilansowa**	**Oprocentowanie stałe**	**Oprocentowanie zmienne**
Aktywa						
Należności od odbiorców	75 062	75 062	0	86 038	86 038	0
Pozostałe aktywa	800	66	734	826	826	0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	38 958	40	38 918	19 000	39	18 961
Razem	**114 820**	**75 168**	**39 652**	**105 864**	**86 903**	**18 961**

	2017			2016		
	Razem wartość bilansowa	**Oprocentowanie stałe**	**Oprocentowanie zmienne**	**Razem wartość bilansowa**	**Oprocentowanie stałe**	**Oprocentowanie zmienne**
Zobowiązania						
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	69 414	69 414	0	44 454	44 454	0
Kredyty i pozostałe zadłużenie	117 612	0	117 612	137 528	0	137 528
Zobowiązania wobec dostawców	83 321	83 321	0	69 782	69 782	0
Pozostałe zobowiązania	4 169	4 169	0	2 849	2 849	0
Razem	**274 516**	**156 904**	**117 612**	**254 613**	**117 085**	**137 528**

RYZYKO PŁYNNOŚCI

Poziom ryzyka

NŚW

Opis ryzyka	Ocena Zarządu	Zarządzanie ryzykiem
Grupa definiuje ryzyko płynności jako ryzyko utraty zdolności do regulowania zobowiązań w określonych terminach. Ryzyko wynika z potencjalnego ograniczenia dostępu do rynków finansowych, co może skutkować brakiem możliwości pozyskania nowego finansowania lub refinansowania swojego zadłużenia.	W ocenie Zarządu, znaczna wartość środków pieniężnych na dzień bilansowy, dostępne linie kredytowe oraz dobra kondycja finansowa Grupy powodują, że ryzyko utraty płynności należy ocenić jako średnie.	Dział finansowy Grupy monitoruje kroczące prognozy wymogów dotyczących płynności właściwych dla Grupy w celu zagwarantowania, że posiada ona wystarczające środki pieniężne dla zaspokojenia potrzeb operacyjnych przy jednoczesnym utrzymaniu wystarczającej rezerwy.

Poniższa tabela zawiera niezdyskontowane przepływy pieniężne wynikające ze zobowiązań finansowych Grupy według umownych terminów płatności:

	Niezdyskontowane umowne kwoty według terminów wymagalności od końca okresu sprawozdawczego				Razem	Wartość bilansowa
2017	do 1 roku	1-3 lata	3-5 lat	powyżej 5 lat		
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	255	44 533	24 626	0	69 414	69 414
Kredyty i pozostałe zadłużenie	22 228	39 782	37 268	36 731	136 010	117 612
Zobowiązania wobec dostawców	83 321	0	0	0	83 321	83 321
Pozostałe zobowiązania	7 573	0	0	0	7 573	7 573
Razem	**113 377**	**84 315**	**61 894**	**36 731**	**296 318**	**277 920**

	Niezdyskontowane umowne kwoty według terminów wymagalności od końca okresu sprawozdawczego				Razem	Wartość bilansowa
2016	do 1 roku	1-3 lata	3-5 lat	powyżej 5 lat		
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	81	0	44 373	0	44 454	44 454
Kredyty i pozostałe zadłużenie	21 920	42 926	39 670	56 681	161 197	137 528
Zobowiązania wobec dostawców	69 852	0	0	0	69 852	69 782
Pozostałe zobowiązania	7 770	0	0	0	7 770	7 770
Razem	**99 623**	**42 926**	**84 043**	**56 681**	**283 273**	**259 534**

RYZYKO WALUTOWE

Poziom ryzyka

NŚW

Opis ryzyka	Ocena Zarządu	Zarządzanie ryzykiem
Znaczna część sprzedaży Grupy jest związana ze sprzedażą eksportową. Duża część przychodów krajowych jest także realizowana w walutach obcych, dodatkowo Grupa dokonuje zakupów materiałów do produkcji na rynkach zagranicznych. Ponadto Grupa posiada depozyty i lokaty w walucie obcej. Ryzyko walutowe wiąże się głównie ze zmianami poziomu kursu EUR i USD. Ekspozycja na ryzyko związane z innymi, niż wymienione, walutami nie jest istotna.	Wszelkie niekorzystne zmiany kursów walut obcych, w których Grupa dokonuje rozliczeń lub płatności mogą niekorzystnie wpłynąć na działalność, sytuację finansową lub wyniki działalności Grupy. Deprecjacja złotówki zwiększa całkowitą wartość osiąganych przez Grupę przychodów oraz rentowność działalności operacyjnej. Na datę bilansową Grupa nie była stroną żadnych czynnych transakcji opcyjnych.	Grupa ogranicza wpływ ryzyka walutowego, dokonuje zarówno zakupów materiałów w walutach obcych jak i sprzedaży na rynkach zagranicznych, dokonując naturalnego hedgingu. Jednocześnie Jednostka Dominująca zaciągnęła w latach poprzednich pożyczkę walutową w walucie EUR jako zabezpieczenie przyszłych przychodów w tej walucie. Pożyczka została spłacona w 2016 roku. Spółka szacuje, że efektywna wartość zabezpieczenia ujęta w sprawozdaniu z sytuacji finansowej w innych dochodach całkowitych na dzień 31 grudnia 2017 roku w wysokości 1 079 tys. zł wynikająca z różnic kursowych od instrumentu zabezpieczającego będzie rozpoznawana w wyniku finansowym w perspektywie najbliższych kilku lat (po 31.12.2020 roku).

RYZYKO CEN SUROWCÓW

Poziom ryzyka

NŚW

Opis ryzyka	Ocena Zarządu	Zarządzanie ryzykiem
Ze względu na specyfikę branży chemicznej, w przypadku większości surowców istnieje ograniczona liczba dostawców. Grupa jest częściowo uzależniona od PKN Orlen SA, która zaopatruje ją w tlenek etylenu. Istnieje ryzyko, iż w przypadku m.in. wystąpienia awarii bądź nieplanowanych przestojów na instalacjach dostawców Grupy, będzie ona musiała częściej realizować dostawy surowców z alternatywnych źródeł, bądź całkowicie ograniczyć produkcję.	W ocenie Zarządu, Grupa, dla większości dostawców nie jest kluczowym ani strategicznym odbiorcą. W związku z tym nie można wykluczyć ryzyka pojawienia się nieprzewidzianych trudności we współpracy z takimi dostawcami, które mogą skutkować przerwaniem płynności produkcji. Grupa nie może zapewnić, iż w przyszłości ceny wykorzystywanych przez Grupę surowców nie wzrosną do poziomów, które spowodują wzrost cen produktów Grupy a przez to ograniczenie ich sprzedaży. Grupa nie jest w stanie wykluczyć sytuacji, w której będzie pozyskiwała surowce po cenach wyższych niż konkurenci. Grupa nie może również zapewnić, że w każdej sytuacji będzie w stanie przerzucić wzrost cen surowców na odbiorców swoich produktów.	W celu ograniczenia wpływu zmian cen surowców na wyniki, Grupa prowadzi działania zmierzające do dywersyfikacji źródeł dostaw strategicznych surowców.

RYZYKO KREDYTOWE

Poziom ryzyka

NŚW

Opis ryzyka	Ocena Zarządu	Zarządzanie ryzykiem
Ryzyko kredytowe rozumiane jest jako możliwość niewywiązania się dłużników Grupy ze zobowiązań. Ryzyko kredytowe Grupy związane jest przede wszystkim z wiarygodnością kredytową klientów, z którymi zawiera się transakcje fizycznej sprzedaży produktów.	Zdaniem Zarządu Jednostki Dominującej występuje koncentracja ryzyka kredytowego gdyż Grupa posiada wielu odbiorców. Udział 5 największych sald należności od odbiorców w ogóle należności od odbiorców na dzień bilansowy wyniósł 62 % (na dzień 31 grudnia 2016 wyniósł 68 %).Ryzyko kredytowe związane z depozytami bankowymi, instrumentami pochodnymi i innymi inwestycjami uznaje się za nieistotne, ponieważ Grupa zawarła transakcje z instytucjami o ugruntowanej pozycji finansowej. W okresie sprawozdawczym nie przekroczono limitów kredytowych i kierownictwo nie przewiduje żadnych strat z tytułu niewywiązania się kontrahentów ze zobowiązań.	Maksymalne narażenie na ryzyko kredytowe wynosi 76 119 tys. zł na dzień bilansowy 31 grudnia 2017 (86 765 tys. zł na 31 grudnia 2016) i zostało oszacowane jako wartość bilansowa należności od odbiorców. Zarządzanie ryzykiem kredytowym polega na przeanalizowanie ryzyka kredytowego nowego klienta zanim zaoferowane mu zostaną standardowe warunki płatności i dostawy. Na dzień 31 grudnia 2017 roku 81 % należności od odbiorców Jednostki Dominującej jest objętych ubezpieczeniem limitu kupieckiego (na dzień 31 grudnia 2016 roku: 78 %)

WPŁYW ZMIAN RYZYKA RYNKOWEGO

Potencjalnie możliwe zmiany w zakresie ryzyka rynkowego Grupa oszacowała następująco:

- 1% zmiana w zakresie stopy procentowej PLN, USD, EUR (wzrost lub spadek stopy procentowej),
- 10% zmiana kursu walutowego PLN/USD, PLN/EUR (wzrost lub spadek stopy procentowej),
- 10% zmiana w zakresie ryzyka cenowego (związanego z cenami produktów i surowców).

Poniżej przedstawione wartości ustalone zostały na bazie danych bilansowych. Analiza wrażliwości przeprowadzona przez Grupę nie uwzględnia wpływu opodatkowania:

Pozycja w sprawozdaniu finansowym	wartość pozycji w tys. PLN	Ryzyko stopy procentowej		Ryzyko walutowe		Inne ryzyko cenowe*	
		wpływ na wynik		wpływ na wynik		wpływ na wynik	
		+ 100 pb w PLN/USD/EUR	- 100 pb w PLN/USD/EUR	10%	-10%	10%	-10%
		2017					
AKTYWA	**114 820**	**389**	**(389)**	**9 035**	**(9 035)**	**0**	**0**
Należności od odbiorców	75 062	0	0	6 903	(6 903)	0	0
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	800	0	0	0	0	0	0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	38 958	389	(389)	2 132	(2 132)	0	0
ZOBOWIĄZANIA	**274 516**	**(1 176)**	**1 176**	**(5 118)**	**5 118**	**0**	**0**
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	69 414	0	0	0	0	0	0
Kredyty i pozostałe zadłużenie	117 612	(1 176)	1 176	(357)	357	0	0
Zobowiązania wobec dostawców	83 321	0	0	(4 662)	4 662	0	0
Pozostałe zobowiązania	4 169	0	0	(99)	99	0	0

Pozycja w sprawozdaniu finansowym	wartość pozycji w tys. PLN	Ryzyko stopy procentowej		Ryzyko walutowe		Inne ryzyko cenowe*	
		wpływ na wynik		wpływ na wynik		wpływ na wynik	
		+ 100 pb w PLN/USD/EUR	- 100 pb w PLN/USD/EUR	10%	-10%	10%	-10%
		2016					
AKTYWA	**105 935**	**190**	**(190)**	**8 916**	**(8 916)**	**0**	**0**
Należności od odbiorców	86 109	0	0	7 215	(7 215)	0	0
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	826	0	0	0	0	0	0
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	19 000	190	(190)	1 701	(1 701)	0	0
ZOBOWIĄZANIA	**254 683**	**(1 375)**	**1 375**	**(4 937)**	**4 937**	**0**	**0**
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	44 454	0	0	0	0	0	0
Kredyty i pozostałe zadłużenie	137 528	(1 375)	1 375	(778)	778	0	0
Zobowiązania wobec dostawców	69 852	0	0	(4 146)	4 146	0	0
Pozostałe zobowiązania	2 849	0	0	(13)	13	0	0

Poziom koncentracji okresowo wolnych środków pieniężnych z uwzględnieniem oceny kredytowej instytucji finansowych dokonanej przez wyspecjalizowane Agencje ratingowe (Fitch i Moody's).

	2017	**2016**
Wysoki*	1%	0%
Średniowysoki	0%	1%
Średni	92%	64%
Nieokreślony	7%	35%
Razem środki pieniężne i ich ekwiwalenty	**100%**	**100%**

**Poziom Najwyższy - rating od AAA do AA-*
Poziom Wysoki - rating od A+ do A-
Poziom Średniowysoki - BBB+ do BBB-
Poziom Średni - BB+ do BB-

Na dzień 31 grudnia 2017 r. maksymalny udział jednego banku w odniesieniu do wysokości środków ulokowanych przez Grupę wyniósł 92 % (według stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. 64 %).

OCENA KONCENTRACJI RYZYKA KREDYTOWEGO W GRUPIE

Koncentracja odbiorców oraz koncentracja geograficzna	Na dzień 31 grudnia 2017 r. saldo należności od 5 największych odbiorców stanowi 62 % salda należności od odbiorców (2016 r: 68 %) natomiast saldo zobowiązań od 5 największych dostawców stanowi 63% salda zobowiązań wobec dostawców (2016 r: 63%). Ocenia się, że ze względu na dostępne dane historyczne oraz wieloletnie doświadczenie we współpracy z klientami, jak również stosowane zabezpieczenia występuje niski stopień ryzyka kredytowego.

2.8.2 Kapitały

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Kapitał akcyjny ujmowany jest w wysokości wykazywanej w statucie oraz Krajowym Rejestrze Sądowym prowadzonym dla Jednostki Dominującej.

Na pozostałe całkowite dochody składają się różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań jednostki zagranicznej oraz zyski i straty aktuarialne z wyceny

świadczeń pracowniczych po okresie zatrudnienia po pomniejszeniu o efekt podatku odroczonego oraz wyceny instrumentów pochodnych zabezpieczających.

Zyski zatrzymane stanowią sumę zysku roku bieżącego oraz zakumulowanych zysków z lat poprzednich, które nie zostały wypłacone w formie dywidendy, ale zostały przekazane na powiększenie kapitału zapasowego lub są niepodzielone oraz wycenę programu motywacyjnego dla części programu rozliczanego w instrumentach kapitałowych.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. oraz na moment podpisania niniejszego Sprawozdania finansowego struktura akcjonariatu Jednostki Dominującej była następująca:

Akcjonariusz	Siedziba	Liczba akcji	Wartość nominalna jednej akcji	Wartość akcji	% posiadanego kapitału	% posiadanych praw głosu
PCC SE	Duisburg (Niemcy)	148 033 766	1	148 033 766	86	92
Inwestorzy giełdowi	GPW w Warszawie	24 450 608	1	24 450 608	14	8
		172 484 374		**172 484 374**		

Kapitał akcyjny składa się z 124 066 000 sztuk akcji uprzywilejowanych co do głosu na WZA (2 głosy na akcje) – akcje serii A, B, C1, oraz z 48 418 374 sztuk akcji zwykłych bez uprzywilejowania – akcje serii C2, D oraz E. Wszystkie akcje zostały w pełni opłacone.

Dywidenda

W dniu 13 czerwca 2017 roku Zwyczajne Walne Zgromadzenie Spółki podjęło uchwałę w sprawie podziału zysku za 2016 rok. Zgodnie z uchwałą, zysk netto za rok obrotowy 2016 w kwocie 24 621 tys. zł został przeznaczony na:

- wypłatę dywidendy w kwocie 22 423 tys. zł (0,13 zł na jedną akcję),
- podwyższenie kapitału zapasowego w kwocie 2 198 tys. zł,

Dywidendę wypłacono w dniu 4 lipca 2017 roku.

Do dnia zatwierdzenia sprawozdania do publikacji Zarząd Spółki nie podjął uchwały w sprawie propozycji podziału zysku za rok 2017.

Zyski zatrzymane

	2017	2016
Przekazane na kapitał zapasowy w ramach minimum wymaganego przez KSH, które nie mogą być przeznaczone do podziału	1 970	1 138
Przekazane na kapitał zapasowy ponad limit KSH	8 417	7 051
Przekazane na kapitał rezerwowy na realizację inwestycji	6 000	6 000
Wynik finansowy netto bieżącego okresu	18 218	21 472
Nadwyżka z emisji akcji	29 687	29 687
Program motywacyjny	581	874
Pozostałe zyski zatrzymane	(513)	2 635
Razem zyski zatrzymane	**64 360**	**68 857**

Pozostałe całkowite dochody

	2017	2016
Wpływ wyceny instrumentów zabezpieczających	1 079	1 079
Zyski i straty aktuarialne	(148)	(130)
Różnice kursowe z przeliczenia sprawozdań jednostek zagranicznych	5 427	14 529
Razem pozostałe całkowite dochody	**6 358**	**15 478**

Zarządzanie kapitałem

Głównym założeniem polityki Grupy PCC EXOL w zakresie zarządzanie kapitałami jest zapewnienie silnej bazy kapitałowej, umożliwiającej poszczególnym spółkom jak i całej Grupie Kapitałowej stabilny rozwój przy zapewnieniu dbałości o interesy beneficjentów wewnętrznych i zewnętrznych.

Grupa systematycznie monitoruje wskaźniki rentowności kapitału oraz wskaźniki relacji kapitału własnego do zobowiązań. Celem Grupy jest osiągniecie wskaźnika rentowności kapitału na poziomie satysfakcjonującym akcjonariuszy. W trakcie roku obrotowego nie było zmian w polityce Grupy dotyczącej zarządzania kapitałami.

W latach prezentowanych w niniejszym sprawozdaniu wskaźniki rentowności kapitału i relacji kapitału własnego do zobowiązań kształtowały się odpowiednio na następujących poziomach:

Nazwa wskaźnika	2017	2016
Rentowności kapitałów własnych*	7,5%	8,4%
Relacja kapitału własnego do zobowiązań**	79,9%	90,2%

** - zysk netto Grupy do wartości kapitałów własnych Grupy na dzień bilansowy*
*** - stosunek wartości kapitałów własnych Grupy do wartości zobowiązań na dzień bilansowy*

NOTA 2.9 REZERWY

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Rezerwy

W pozycji rezerw Grupa wykazuje przede wszystkim rezerwy na rabaty od sprzedaży.

Grupa sprzedając wyroby gotowe i towary, przede wszystkim w obszarze chemicznym, udziela bonusów w oparciu o obrót poszczególnych odbiorców. Realizacja bonusu następuje, w zależności od ustaleń umownych, jako kompensata bądź rozliczenie pieniężne. Dla nierozliczonych na dzień bilansowy bonusów Grupa zawiązuje rezerwę na rabaty od sprzedaży w oparciu o ustalenia umowne i zrealizowany obrót w danym roku. Utworzona rezerwa pomniejsza przychody ze sprzedaży.

Dodatkowo Grupa tworzy rezerwy na prowizje od sprzedaży, które ujmowane są w kosztach sprzedaży.

Ruchy na rezerwach w poszczególnych okresach wykazują poniższe tabele:

	Rezerwa na prowizje i rabaty od sprzedaży	Pozostałe rezerwy	Razem
1 stycznia 2017	**522**	**0**	**522**
Utworzenie w ciężar wyniku finansowego	282	13	295
Wykorzystanie	(522)	0	(522)
31 grudnia 2017	**282**	**13**	**295**
Krótkoterminowe	282	13	295
Długoterminowe	0	0	0

	Rezerwa na prowizje i rabaty od sprzedaży	Pozostałe rezerwy	Razem
1 stycznia 2016	**1 088**	**0**	**1 088**
Utworzenie w ciężar wyniku finansowego	522	0	522
Wykorzystanie	(1 080)	0	(1 080)
Restrukturyzacja grupy	(8)	0	(8)
31 grudnia 2016	522	0	522
Krótkoterminowe	522	0	522
Długoterminowe	0	0	0

NOTA 2.10 POZOSTAŁE NOTY

2.10.1 Pozostałe aktywa długoterminowe

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

W ramach pozostałych aktywów długoterminowych Grupa wykazuje przede wszystkim inwestycje w spółkach zależnych (niekonsolidowane ze względu na nieistotność i ujmowane według kosztu).

	2017	2016
Inwestycje w jednostkach stowarzyszonych	2 268	0
Inwestycje w jednostkach zależnych (niekonsolidowanych ze względu na nieistotność)	171	174
Pozostałe aktywa długoterminowe	**2 439**	**174**

W dniu 17 marca 2016 roku została podjęta decyzja w sprawie likwidacji spółki zależnej PCC EXOL PHILIPPINES INC. z siedzibą w Batangas, Filipiny oraz zaprzestania jej działalności z końcem marca 2016 roku (spółka od dnia rejestracji do dnia powzięcia tej decyzji nie prowadziła działalności produkcyjnej).

W 2017 roku Spółka objęła 50% udziałów w podwyższonym kapitale zakładowym spółki Elpis Sp. z o.o. Wartość transakcji 2,5 mln zł.

1 stycznia 2017	**Akcje i udziały w jednostkach stowarzyszonych, wycenianych metodą praw własności**	**Akcje i udziały w jednostkach zależnych i pozostałych**
Wartość według ceny nabycia	0	243
Odpisy aktualizujące	0	(69)
Wartość księgowa netto na 1 stycznia 2017	**0**	**174**
Zmiany w roku 2017	2 268	(3)
- nabycie akcji, udziałów	2 500	0
- przekwalifikowanie	2	(3)
- udział w zysku/stracie netto jednostek wycenianych metodą praw własności	(234)	0
31 grudnia 2017		
Wartość według ceny nabycia	2 502	240
Odpisy aktualizujące	0	(69)
Udział w zysku/stracie netto jednostek wycenianych metodą praw własności	(234)	0
Wartość księgowa netto na 31 grudnia 2017	**2 268**	**171**

1 stycznia 2016	Akcje i udziały w jednostkach stowarzyszonych, wycenianych metodą praw własności	Akcje i udziały w jednostkach zależnych i pozostałych
Wartość według ceny nabycia	0	240
Korekta do wysokości udziałów w aktywach netto jednostki konsolidowanej metodą praw własności	0	(69)
Wartość księgowa netto na 1 stycznia 2016	0	171
Zmiany w roku 2016	0	3
- nabycie akcji, udziałów	0	3
31 grudnia 2016		
Wartość według ceny nabycia	0	243
Odpisy aktualizujące	0	(69)
Wartość księgowa netto na 31 grudnia 2016	0	174

2.10.2 Pozostałe aktywa krótkoterminowe

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

W ramach pozostałych aktywów krótkoterminowych Grupa wykazuje przede wszystkim rozliczenia międzyokresowe czynne, oraz zaliczki na aktywa niefinansowe.

Rozliczenia międzyokresowe

Rozliczenia międzyokresowe ustalane są w wysokości poniesionych, wiarygodnie ustalonych wydatków, jakie dotyczą przyszłych okresów i spowodują w przyszłości wpływ do spółki korzyści ekonomicznych. Odpisy czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów następują stosownie do upływu czasu.

Zaliczki na środki trwałe, wartości niematerialne i zapasy

Zaliczki, których rozliczenie nastąpi poprzez fizyczną dostawę aktywów niefinansowych, wykazuje się w wysokości kwoty zapłaconej.

	2017	2016
Rozliczenia międzyokresowe czynne	1 066	1 368
Zaliczki na środki trwałe	0	880
Zaliczki na zapasy	11	0
Pozostałe należności finansowe	66	75
Pozostałe należności niefinansowe	4	23
Instrumenty pochodne z tytułu zabezpieczenia stopy procentowej	734	751
Pozostałe aktywa krótkoterminowe	**1 881**	**3 097**

Szczegóły dotyczące instrumentów pochodnych zaprezentowano w Nocie 2.8.1.

2.10.3 Zobowiązania z tyt. świadczeń pracowniczych

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Zobowiązania z tyt. świadczeń pracowniczych

W ramach zobowiązań z tyt. świadczeń pracowniczych wykazywane są: zobowiązania z tytułu określonych świadczeń po okresie zatrudnienia (odprawy emerytalne), świadczenia z tyt. premii, programu motywacyjnego, niewykorzystanych urlopów oraz niewypłacone, należne pracownikom wynagrodzenia.

Spółki Grupy wypłacają świadczenia z tytułu jednorazowych odpraw emerytalno-rentowych. Wysokość zobowiązań z tytułu tych świadczeń szacowana jest na koniec okresu sprawozdawczego

dla spółek Grupy przez niezależnego aktuariusza metodą prognozowanych świadczeń jednostkowych. Wartość bieżącą zobowiązania z tytułu określonych świadczeń ustala się poprzez zdyskontowanie szacowanych przyszłych wypływów pieniężnych przy zastosowaniu stóp procentowych obligacji skarbowych wyrażonych w walucie przyszłej wypłaty świadczeń, o terminach zapadalności zbliżonych do terminów regulowania odnośnych zobowiązań. Zyski i straty aktuarialne z wyceny programów określonych świadczeń po okresie zatrudnienia ujmuje się w innych całkowitych dochodach w okresie, w którym powstały. Pozostałe koszty ujmuje się w wyniku finansowym.

Ponadto, Grupa tworzy fundusz socjalny i dokonuje okresowych odpisów w wysokości odpisu podstawowego. Celem Funduszu jest subsydiowanie działalności socjalnej spółek Grupy, pożyczek udzielonych ich pracownikom oraz pozostałych kosztów socjalnych. Dla celów sporządzenia jednostkowego sprawozdań finansowych jednostek konsolidowanych dokonano kompensacji aktywów Funduszu ze swoimi zobowiązaniami wobec Funduszu, ponieważ aktywa te nie stanowią oddzielnych aktywów Grupy.

Płatność w formie akcji

Jednostka Dominująca prowadzi program świadczeń opartych na akcjach rozliczanych w instrumentach kapitałowych, w ramach którego Jednostka Dominująca oferuje Prezesowi Zarządu warranty subskrypcyjne dające możliwość objęcia w przyszłości akcji spółki PCC EXOL S.A. oraz bonus pieniężny należne po spełnieniu określonych warunków nierynkowych nabywania tych praw. Wartość godziwa usług świadczonych przez Prezesa Zarządu otrzymanych w zamian za przyznanie warrantów oraz bonusu pieniężnego wykazywana jest jako koszt przez okres nabywania uprawnień do realizacji warrantów w korespondencji z:

- kapitałem własnym – zyski zatrzymane (wycena programu motywacyjnego) – dla części programu motywacyjnego rozliczanego w instrumentach kapitałowych,
- zobowiązaniami – zobowiązania z tytułu wynagrodzeń (wycena programu motywacyjnego) – dla części programu motywacyjnego rozliczanego w środkach pieniężnych.

W odniesieniu do części programu motywacyjnego dotyczącej przyznania warrantów zamiennych na akcje całkowita kwota podlegająca ujęciu w kosztach zostaje określona przez odniesienie do wartości godziwej przyznanych warrantów ustalonej na dzień rozpoczęcia obowiązywania programu (dzień, na który zostały przyznane prawa):

- z uwzględnieniem wszelkich warunków rynkowych (na przykład ceny akcji jednostki);
- bez uwzględnienia wpływu wszelkich czynników związanych ze stażem pracy oraz warunków nierynkowych nabywania uprawnień (na przykład celów związanych z poziomem EBITDA, oraz wskazanego okresu obowiązkowego zatrudnienia pracownika w jednostce); oraz
- z uwzględnieniem wpływu wszelkich warunków niezwiązanych z nabywaniem uprawnień (na przykład obowiązującego pracowników wymogu utrzymywania uzyskanych instrumentów przez określony czas).

Na koniec każdego okresu sprawozdawczego Jednostka Dominująca dokonuje rewizji poczynionych szacunków oczekiwanej liczby warrantów, do których uprawnienia zostaną nabyte w następstwie spełnienia warunków nabywania uprawnień mających charakter nierynkowy. Jednostka Dominująca prezentuje wpływ ewentualnej rewizji pierwotnych szacunków w wyniku finansowym, wraz z odpowiednią korektą kapitału własnego.

Jednostka Dominująca wycenia na koniec każdego okresu sprawozdawczego zobowiązanie z tytułu przyznanego bonusu pieniężnego według bieżącej wartości spodziewanych wypływów środków pieniężnych dla potrzeb uregulowania zobowiązania, uwzględniając terminy i warunki, na których prawa do otrzymania środków pieniężnych zostały przyznane.

Z chwilą realizacji opcji wymiany warrantów na akcje przez Prezesa Zarządu, Jednostka Dominująca emituje nowe akcje. Środki uzyskane po potrąceniu wszelkich kosztów możliwych do bezpośredniego przypisania do transakcji zwiększają kapitał akcyjny (wartość nominalna) i nadwyżkę ceny emisyjnej akcji ponad ich wartość nominalną (prezentowaną w kapitale zapasowym).

Składki na ubezpieczenie społeczne oraz rozliczenia podatkowe z tytułu podatku dochodowego od osób fizycznych płatne w związku z przyznaniem bonusu pieniężnego uznaje się za integralną część samego przyznanego świadczenia i ujmuje jako zobowiązania z tytułu ubezpieczeń społecznych i podatków (wycena programu motywacyjnego), a koszty traktuje się jak transakcję rozliczaną w formie pieniężnej. Rozpoznanie tych kosztów następuje proporcjonalnie do kosztów programu motywacyjnego.

Jednostka Dominująca uruchomiła w listopadzie 2015 roku program motywacyjny opierający się na

warrantach subskrypcyjnych zamiennych na akcje (Program) oraz przyznaniu bonusu pieniężnego.

Program polega na zaoferowaniu uczestnikowi programu (Prezes Zarządu) warrantów subskrypcyjnych dających możliwość objęcia w przyszłości akcji Spółki PCC EXOL S.A. po spełnieniu określonych warunków nierynkowych nabywania tych praw. Dodatkowo, w momencie zadeklarowania przez uczestnika programu zamiany otrzymanych warrantów na akcje, uczestnikowi przysługuje bonus pieniężny w określonej w umowie wysokości.

Celem programu jest motywacja osoby objętej programem do działań zapewniających zarówno długoterminowy wzrost wartości Spółki jak również stabilny wzrost poziomu EBITDA, a także stabilizacja kadry menedżerskiej.

Program motywacyjny jest programem rozliczanym kapitałowo w części dotyczącej przyznania warrantów subskrypcyjnych oraz rozliczanym w formie pieniężnej w części dotyczącej przyznania bonusu pieniężnego.

W ramach tego programu Rada Nadzorcza ma prawo przyznać warranty w łącznej ilości 1 982 723 warrantów. W dniu 14 czerwca 2017 r., w ramach I Roku Obrotowego Realizacji Programu, Spółka zaoferowała Prezesowi Zarządu objęcie 165.227 imiennych warrantów subskrypcyjnych serii A, wyemitowanych na podstawie Uchwały Nadzwyczajnego Walnego Zgromadzenia z 10 listopada 2015 r., uprawniających do objęcia 165.227 akcji zwykłych Spółki na okaziciela serii F o wartości nominalnej 1 zł każda. W dniu 14 czerwca 2017 roku Prezes Zarządu przyjął ofertę i objął zaoferowane warranty w liczbie 165.227 sztuk.

Ponadto, zgodnie z § 6 uchwały nr 3 Walnego Zgromadzenia z dnia 10 listopada 2015 r., z dniem złożenia przez Prezesa Zarządu oświadczenia o objęciu akcji w zamian za ww. warranty, wymagalne stanie się dodatkowe wynagrodzenie w kwocie 165.227 zł netto, na warunkach tam opisanych. Oświadczenie o objęciu akcji może zostać złożone najpóźniej do dnia 31 lipca 2025 r. Do dnia publikacji niniejszego sprawozdania, ww. oświadczenie nie zostało złożone.

Główne warunki programu:	
Data przyznania uprawnień	10.11.2015
Ilość pracowników objętych programem	1
Wartość programu (w części dotyczącej przyznania warrantów) na datę przyznania uprawnień	778
Ilość warrantów podlegających wycenie na dzień bilansowy (w tys. szt.)	330
Wartość jednego warrantu przyznanego w I transzy na datę przyznania uprawień	2,34 zł
Wartość jednego warrantu przyznanego w II transzy na datę przyznania uprawień	2,36 zł
Wartość programu (w części dotyczącej przyznania bonusu pieniężnego) na datę przyznania uprawnień	330
Koszt ujęty w wyniku finansowym w okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2017 r. w części dotyczącej warrantów	(292)
Koszt ujęty w wyniku finansowym w okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2017 r. w części dotyczącej bonusu pieniężnego	(124)
Koszt ujęty w wyniku finansowym w okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2017 r. w części dotyczącej narzutów na bonus pieniężny	(66)
Koszt ujęty w wyniku finansowym w okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2016 r. w części dotyczącej warrantów	874
Koszt ujęty w wyniku finansowym w okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2016 r. w części dotyczącej bonusu pieniężnego	372
Koszt ujęty w wyniku finansowym w okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2016 r. w części dotyczącej narzutów na bonus pieniężny	199
Koszt ujęty w wyniku finansowym w okresie 12 miesięcy zakończonych 31 grudnia 2015 r. w części dotyczącej warrantów	-
Koszt ujęty w wyniku finansowym w okresie 12 miesięcy zakończonym 31 grudnia 2015 r. w części dotyczącej bonusu pieniężnego	-
Kumulatywna kwota ujęta w kapitale własnym na dzień 31 grudnia 2017 r. („zyski zatrzymane")	581
Kumulatywna kwota ujęta w rezerwach na dzień 31 grudnia 2017 r. („Rezerwy na świadczenia pracownicze")	248
Kumulatywna kwota ujęta w zobowiązaniach na dzień 31 grudnia 2017 r. („Bieżące zobowiązania podatkowe z innych tytułów niż podatek dochodowy")	133

Warunki nabywania uprawnień	Warunki nierynkowe dot. zatrudnienia oraz wyników (szczegółowo opisano poniżej)
Okres nabywania uprawnień	W trakcie – 5 kolejnych lat obrotowych począwszy od roku obrotowego zakończonego 31 grudnia 2016 r.
Okres realizacji warrantów do których nabyto uprawnienia	Do 31 lipca 2025 r., nie wcześniej niż po upływie 12 miesięcy od daty przyznania warrantów

Znaczącymi parametrami przyjętymi w modelu wyceny były:	
Model wyceny warrantów	symulacja Monte-Carlo
Ilość przyznanych warrantów	661
Cena akcji na dzień przyznania	3,17 zł
Cena wykonania	1 zł
Oczekiwana zmienność kursu	34,3%
Średni okres trwania życia opcji	7,5 roku
Stopa wolna od ryzyka	3,0%

Warunki nabywania uprawnień wynikające z Programu:	**Założenia przyjęte co do realizacji tych warunków 31 grudnia 2017 r.**
Osiągnięcie poziomu EBITDA w latach obrotowych 2016 – 2020 na poziomie od 40,6 mln zł (ilość przypisanych warrantów: 82 613) do 63,6 mln zł (ilość przypisanych warrantów: 1 982 723)	Założono, że cel zostanie spełniony w wysokości EBITDA: - 41 998 tys. zł w roku 2016, której odpowiada 165 227 warrantów; - 43 700 tys. zł w roku 2018, której odpowiada kolejne 165 227 warrantów;
Utrzymywanie stosunku służbowego przez okres obowiązywania programu	Założono, że warunek będzie zrealizowany

	2017	**2016**
Koszty wynagrodzeń	(27 452)	(28 594)
Koszty ubezpieczeń społecznych	(3 841)	(3 665)
Koszty innych świadczeń pracowniczych	(3 233)	(3 444)
Razem koszty świadczeń pracowniczych	**(34 526)**	**(35 703)**

	2017	**2016**
Niewypłacone premie oraz program motywacyjny	1 895	1 648
Zobowiązania z tytułu wynagrodzeń	910	774
Zaległe urlopy	116	144
Odprawy emerytalno-rentowe	228	191
Razem zobowiązania z tytułu świadczeń pracowniczych, w tym	**3 149**	**2 757**
Krótkoterminowe	**2 958**	**2 597**
Długoterminowe	**191**	**160**

Wpływ zmian wskaźników na saldo zobowiązań Jednostki Dominującej:

	2017	**2016**
wzrost stopy dyskonta o 1%	(5)	(4)
obniżenie stopy dyskonta o 1%	5	4
wzrost o 1% wskaźnika wzrostu wynagrodzeń	5	4
obniżenie o 1% wskaźnika wzrostu wynagrodzeń	(5)	(4)

Środki zakładowego Funduszu Świadczeń Socjalnych	**2017**	**2016**
Pożyczki udzielone pracownikom	68	60
Środki pieniężne	34	9
Należności z tytułu ZFŚS	0	0
Zobowiązania z tytułu ZFŚS	(106)	(43)
Odpisy na Fundusz w okresie obrotowym	316	271

2.10.4 Pozostałe przychody i koszty operacyjne

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Różnice kursowe dotyczące działalności operacyjnej, w tym przede wszystkim różnice kursowe związane z zakupem lub sprzedażą, Spółki Grupy ujmują w pozostałych kosztach i przychodach operacyjnych.

Pozostałe różnice kursowe, niezwiązane z działalnością operacyjną, wykazywane są w ramach pozycji Koszty Finansowe. Ujawnienia z tego tytułu przedstawiono w Nocie 2.6.2.

	2017	2016
Koszty i przychody z tytułu odsetek	**127**	**(256)**
- odsetki od należności	451	52
- odsetki od zobowiązań	(57)	(17)
- odsetki z lokat	17	3
- odsetki pożyczki udzielone	4	2
- odsetki od faktoringu	(317)	(295)
- odsetki pozostałe	29	(1)
Pozostałe	**(928)**	**857**
Otrzymane dotacje	13	14
Koszty operacji bankowych	(115)	(241)
Zwrot podatków*	9	1 473
Odszkodowania, kary, grzywny	(154)	43
Zysk/strata na zbyciu i likwidacji rzeczowych aktywów trwałych oraz wartości niematerialnych	110	(244)
Zyski /straty z tytułu różnic kursowych netto z działalności operacyjnej	(1 572)	107
Opisy aktualizujące wartość należności od odbiorców	(304)	159
Spisanie wartości firmy	0	0
Różnice inwentaryzacyjne	1 145	278
Pozostałe przychody i koszty operacyjne	(60)	(732)
Razem pozostałe przychody i koszty operacyjne	**(801)**	**601**

**) Na podstawie otrzymanej w 2016 roku pozytywnej decyzji stwierdzającej nadpłatę w podatku od nieruchomości za lata 2011-2015 Jednostka Dominująca otrzymała 1 473 tys. zł.*

2.10.5 Leasing operacyjny

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Umowy leasingowe, zgodnie z którymi leasingodawca zachowuje zasadniczo całe ryzyko i wszystkie pożytki wynikające z posiadania przedmiotu leasingu, zaliczane są do umów leasingu operacyjnego.

W umowach w których Grupa jest leasingobiorcą opłaty leasingowe z tytułu leasingu operacyjnego ujmowane są jako koszty w wyniku finansowym metodą liniową przez okres trwania leasingu.

W umowach w których Grupa jest leasingodawcą opłaty leasingowe ujmowane są jako przychód liniowo w okresie trwania leasingu.

Należności Grupy z tytułu leasingu operacyjnego są nieistotne.

Spółki Grupy Kapitałowej użytkują na mocy leasingu operacyjnego następujące aktywa:

- samochody osobowe,
- urządzenia techniczne,
- pomieszczenia biurowe i gospodarcze.

▪

	2017	2016
W okresie 1 roku	209	224
W okresie od 1 roku do 5 lat	12	92
Wartość bieżąca minimalnych opłat leasingowych	**221**	**316**

	2017	2016
Minimalne opłaty leasingowe	**877**	**765**

2.10.6 Podatek dochodowy bieżący i odroczony

ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Podatek dochodowy ujęty w wyniku finansowym obejmuje podatek bieżący oraz podatek odroczony. Podatek bieżący wyliczany jest zgodnie z aktualnym prawem podatkowym.

Podatek odroczony

Odroczony podatek dochodowy ustala się przy zastosowaniu stawek i przepisów podatkowych, które według przewidywań będą obowiązywać wtedy, gdy składnik aktywów zostanie zrealizowany, a zobowiązania rozliczone, przyjmując za podstawę stawki i przepisy podatkowe, które obowiązywały prawnie na dzień bilansowy.

Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego powstają w wyniku dodatnich różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową.

Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego powstają w wyniku ujemnych różnic przejściowych pomiędzy wartością podatkową aktywów i zobowiązań, a ich wartością bilansową oraz niewykorzystanych strat podatkowych i niewykorzystanych ulg podatkowych. Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego ujmuje się jedynie wówczas, gdy istnieje prawdopodobieństwo wypracowania w przyszłości dochodu do opodatkowania w takiej wysokości, aby pozwoliło to na potrącenie różnic przejściowych, wykorzystanie strat podatkowych lub rozliczenie ulg podatkowych.

Aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego i zobowiązań z tytułu odroczonego podatku dochodowego nie dyskontuje się.

Kompensaty aktywów i zobowiązań z tytułu podatku odroczonego dokonuje się, gdy Spółki Grupy:

- posiadają możliwy do wyegzekwowania tytuł prawny do przeprowadzenia kompensat ujmowanych kwot,
- aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego dotyczą podatku dochodowego nałożonego przez tę samą władzę podatkową na tego samego podatnika lub różnych podatników, którzy zamierzają rozliczyć zobowiązania i należności w kwocie netto, lub jednocześnie zrealizować należności i rozliczać zobowiązania.

Jednostka Dominująca prowadzi działalność na terenie specjalnej strefy ekonomicznej. W związku z działalnością w strefie na każdy dzień bilansowy Grupa analizuje, czy jest zasadne ujęcie aktywa z tytułu niewykorzystanej ulgi podatkowej oraz w jakim zakresie. Składnik aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego od niewykorzystanej ulgi podatkowej ujmuje się w zakresie, w którym jest prawdopodobne, że spółki osiągną przyszły dochód do opodatkowania, który będzie można pomniejszyć o kwotę ulgi lub posiada wystarczające dodatnie różnice przejściowe, które spowodują pojawienie się dodatkowych kwot do opodatkowania. Grupa na podstawie historycznych doświadczeń uznaje za prawdopodobne szacowane wyniki podatkowe w ciągu kolejnego roku obrotowego.

ISTOTNE SZACUNKI

Po przeprowadzonej analizie na dzień 31 grudnia 2017 r. Zarząd Jednostki Dominującej stwierdził, że w okresie obowiązywania zezwolenia strefowego, tj. do dnia 31 grudnia 2026 r. PCC EXOL S.A. osiągnie dochody podatkowe umożliwiające wykorzystanie pełnej kwoty ulgi podatkowej. Z tego względu na dzień 31 grudnia 2017 roku kwota aktywa z tytułu niewykorzystanej ulgi podatkowej wyniosła 1 323 tys. zł.

Prawdopodobieństwo realizacji aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego z przyszłymi zyskami podatkowymi opiera się na budżetach spółek Grupy Kapitałowej. Spółki Grupy Kapitałowej ujęły w księgach aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego do wysokości, do której jest prawdopodobne, iż osiągną zysk do opodatkowania, który pozwoli na potrącenie ujemnych różnic przejściowych.

	2017	2016
	Niewykorzystane straty podatkowe	
Kwota, od której ujęto podatek odroczony	0	0
Kwota, od której nie ujęto podatku odroczonego	0	1 809
Okres upływu prawa do kwot, od których nie ujęto podatku odroczonego	0	Rok 2017

	2017	2016
	Niewykorzystane ulgi	
Podatek odroczony od niewykorzystanej ulgi ujęty w sprawozdaniu	1 323	2 921
Podatek odroczony od niewykorzystanej ulgi nie ujęty w sprawozdaniu	0	279
Okres upływu prawa do kwot, od których nie ujęto podatku odroczonego	Rok 2026	Rok 2026

W efekcie przeprowadzonej analizy poziomów dochodów podatkowych osiąganych przez Jednostkę Dominującą i spółki zależne Zarząd stwierdził, że każda racjonalna zmiana dochodu podatkowego tych jednostek nie skutkowałaby koniecznością zmniejszenia aktywa z tytułu podatku odroczonego z uwagi na bezpieczny poziom dochodów podatkowych osiąganych przez te podmioty.

Jednostka Dominująca posiada zezwolenie nr 271 z dnia 1 października 2013 roku na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „ Invest Park" w podstrefie Brzeg Dolny.

Zezwolenie udzielone zostało do dnia 31 grudnia 2026 roku. Zgodnie z nim Jednostka Dominująca zobowiązała się do:

- poniesienia wydatków inwestycyjnych w wysokości przewyższającej 10 745 tys. zł w terminie do 31.12.2015 roku,
- zwiększenia zatrudnienia po dniu uzyskania zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Strefy w zakładzie zlokalizowanym na terenie strefy o co najmniej 6 nowych pracowników najpóźniej w terminie do 31.12.2015 roku.

Jednostka Dominująca poniosła wydatki w wysokości przewyższającej 10 745 tys. zł i wypełniła warunek dotyczący wzrostu zatrudnienia.

W czerwcu 2016 r. Jednostka Dominująca uzyskała kolejne zezwolenie na prowadzenie działalności gospodarczej na terenie Wałbrzyskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej „INVEST – PARK" w Podstrefie Brzeg Dolny.

Jednostka Dominująca wystąpiła o udzielenie zezwolenia na prowadzenie działalności gospodarczej w Strefie, w związku z planowanym nowym przedsięwzięciem inwestycyjnym, polegającym na rozbudowie i zwiększeniu zdolności produkcyjnych istniejącego zakładu, poprzez realizację inwestycji pod nazwą: „Budowa instalacji do produkcji glicynianów i instalacji do produkcji oksyalkilatów wysokomolowych".

W zezwoleniu oraz w decyzji z dnia 07.03.2018 roku określono następujące warunki prowadzenia przez Spółkę działalności gospodarczej w WSSE w Podstrefie Brzeg Dolny:

- poniesienie na terenie Strefy wydatków inwestycyjnych o wartości przewyższającej kwotę 15 000 tys. zł w terminie do dnia 31.12.2020 r.,
- zwiększenie dotychczasowego zatrudnienia na terenie Strefy, poprzez zatrudnienie dodatkowo co najmniej 8 nowych pracowników,
- zakończenie inwestycji w terminie do dnia 30.06.2021 r.

Do dnia bilansowego Spółka nie wypełniła warunków zezwolenia i nie korzysta z ulgi podatkowej, wynikającej z tego zezwolenia.

	2017	2016
Bieżący podatek dochodowy	**(2 006)**	**(1 383)**
Bieżące obciążenie z tytułu podatku dochodowego	(3 084)	(1 509)
Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych*	1 078	126
Odroczony podatek dochodowy	**150**	**696**
Razem podatek dochodowy w sprawozdaniu z wyniku finansowego	**(1 856)**	**(687)**

* W pozycji Korekty dotyczące bieżącego podatku dochodowego z lat ubiegłych w roku 2017 oraz w roku 2016 wykazano zwrot podatku dochodowego w kwocie odpowiednio 1 046 tys. zł oraz 221 tys. zł, wynikający z korekty rozliczeń podatku dochodowego za lata 2011 i 2012, o czym mowa w pkt 2.10.7 sprawozdania.

Uzgodnienie efektywnej stawki podatkowej:

	2017	2016
Zysk przed opodatkowaniem (brutto)	20 074	22 159
Podatek wyliczony wg stawki Jednostki Dominującej *(2017: 19%, 2016: 19%)*	(3 886)	(4 498)
Skutek stosowania innych stawek podatkowych za granicą	(4)	237
Wykorzystanie ulgi w tyt. działalności w ramach specjalnych stref ekonomicznych	2 205	2 773
Pozostałe	(171)	800
Podatek dochodowy w wyniku finansowym - efektywna stawka wyniosła -9 % (w roku 2016 -3 %) zysku brutto	(1 856)	(687)

Aktywa i zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego są następujące:

	2017	2016
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego:		
- przypadające do realizacji po upływie 12 miesięcy	0	0
- przypadające do realizacji w ciągu 12 miesięcy	3 158	4 120
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego:		
- przypadające do uregulowania po upływie 12 miesięcy	24 606	24 423
- przypadające do uregulowania w ciągu 12 miesięcy	417	1 733
Aktywa z tytułu podatku odroczonego wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	649	0
Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego wykazywane w skonsolidowanym sprawozdaniu z sytuacji finansowej	22 515	22 036

	2017	2016
Nadwyżka zobowiązań nad aktywami z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu, z tego:	**(22 036)**	**(22 921)**
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu	4 120	1 937
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego na początek okresu	(26 156)	(24 858)
Ujęcie w wyniku finansowym	150	796
Ujęcie w pozostałych całkowitych dochodach	4	226
Rozszerzenie Grupy Kapitałowej	0	0
Różnice kursowe	16	(45)
Połączenie ze spółką zależną	0	(92)
Nadwyżka zobowiązań nad aktywami z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu, z tego:	**(21 866)**	**(22 036)**
Aktywa z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu	3 158	4 120
Zobowiązania z tytułu odroczonego podatku dochodowego na koniec okresu	(25 024)	(26 156)

Aktywa z tytułu podatku odroczonego	**1 stycznia 2016**	**Uznanie/(Obciążenie)**		Różnice kursowe z przeliczenia	**31 grudnia 2016**	**Uznanie/(Obciążenie)**		Różnice kursowe z przeliczenia	**31 grudnia 2017**
		wynik finansowy	pozostałe całkowite dochody			wynik finansowy	pozostałe całkowite dochody		
Ulga z tyt. prowadzenia działalności na terenie SSE	**717**	2 204	0	0	**2 921**	(1 598)	0	0	**1 323**
Koszty okresu niezrealizowane podatkowo	**383**	543	0	30	**957**	771	0	(133)	**1 595**
Rezerwy	**596**	(355)	8	0	**249**	(40)	4	0	**213**
Pozostałe	**241**	(247)	0	0	**(7)**	34	0	0	**27**
Razem	**1 937**	**2 145**	**8**	**30**	**4 120**	**(833)**	**4**	**(133)**	**3 158**

Zobowiązania z tytułu podatku odroczonego	**1 stycznia 2016**	**Uznanie/(Obciążenie)**		Różnice kursowe z przeliczenia	**31 grudnia 2016**	**Uznanie/(Obciążenie)**		Różnice kursowe z przeliczenia	**31 grudnia 2017**
		wynik finansowy	pozostałe całkowite dochody			wynik finansowy	pozostałe całkowite dochody		
Różnica pomiędzy podatkową a bilansową wartością środków trwałych	**8 928**	1 352	0	76	**10 356**	(1 091)	0	(150)	**9 115**
Różnica pomiędzy podatkową a bilansową wartością wartości niematerialnych	**15 694**	0	0	0	**15 694**	0	0	0	**15 694**
Polityka zabezpieczeń	**226**	0	(226)	0	**0**	0	0	0	**0**
Pozostałe	**10**	96	0	0	**106**	109	0	0	**215**
Razem	**24 858**	**1 448**	**(226)**	**76**	**26 156**	**(983)**	**0**	**(150)**	**25 024**

2.10.7 Zobowiązania i należności warunkowe

Na dzień 31 grudnia 2017 roku oraz na dzień 31 grudnia 2016 roku Grupa nie zidentyfikowała należności oraz zobowiązań warunkowych.

Na dzień 31 grudnia 2017 roku Grupa nie jest stroną istotnych sporów sądowych. W bieżącym okresie nie dokonano również istotnych rozliczeń z tego tytułu.

Rozliczenia podatkowe

W okresie 07.10.2015 – 02.12.2015 w Jednostce Dominującej odbyła się kontrola podatkowa w zakresie rozliczeń podatku dochodowego za lata 2011 i 2012.

Kontrola miała związek ze złożonym w dniu 27.08.2015 roku przez Jednostkę Dominującą wnioskiem o stwierdzenie nadpłaty w podatku dochodowym w kwocie 794 453 zł. Wystąpienie z wnioskiem wiązało się z zakończeniem postępowania o wydanie interpretacji indywidualnych związanych z rozliczeniem należności i zobowiązań przejętych w ramach transakcji aportowej w roku 2011. Korekta oparta była w części o stanowisko wyrażone przez organy podatkowe w wydanych interpretacjach, natomiast w części była wynikiem analizy aktualnych stanowisk władz podatkowych.

W dniu 27.04.2016 zostały wydane decyzje w sprawie rozliczeń podatku dochodowego za lata 2011 i 2012, w których stwierdzono nadpłatę podatku niższą niż wnioskowana przez Jednostkę Dominującą.

W związku ze zwrotem części nadpłaty w wysokości 220 606 zł Jednostka Dominująca zmniejszyła utworzony w roku 2015 odpis aktualizujący z kwoty 794 453 zł do kwoty 573 847 zł.

W maju 2016 roku Jednostka Dominująca złożyła odwołanie od wydanych decyzji, w części dotyczącej odmowy stwierdzenia wnioskowanej nadpłaty.

W związku ze złożonym odwołaniem, w dniu 30.08.2016 roku została wydana decyzja, podtrzymująca wysokość nadpłaty podatku dochodowego za rok 2011 oraz uchylająca decyzję za rok 2012, do ponownego rozpatrzenia przez urząd niższej instancji.

W dniu 18.10.2016 Jednostka Dominująca złożyła skargę na decyzję z dnia 30.08.2016 w zakresie odmowy nadpłaty podatku dochodowego za rok 2011.

W dniu 05.04.2017 roku Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu uchylił zaskarżoną decyzję Dyrektora Izby Skarbowej z dnia 30.08.2016 roku.

W dniu 29.06.2017 roku Naczelnik Dolnośląskiego Urzędu Skarbowego wydał decyzję określającą wysokość straty w podatku dochodowym za rok 2012 w kwocie 2 387 tys. zł oraz stwierdzającą nadpłatę w podatku dochodowym za rok 2012 w kwocie 589 tys. zł. W związku z wydaną decyzją, Spółka w czerwcu 2017 roku zmniejszyła utworzony odpis aktualizujący o kwotę 464 tys. zł oraz złożyła korekty deklaracji podatku dochodowego do osób prawnych za lata 2015-2016, odliczając stratę za rok 2012.

W wyniku korekt Spółka otrzymała w 2017 roku zwrot podatku dochodowego w kwocie 1 046 tys. zł.

2.10.8 Objaśnienie do Skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych

		Należności od odbiorców i pozostałe należności		Zobowiązania wobec dostawców i pozostałe zobowiązania		
	Zapasy	**Należności od odbiorców**	**Pozostałe należności**	**Zobowiązania wobec dostawców**	**Pozostałe zobowiązania**	**Kapitał obrotowy**
31 grudnia 2016	(49 299)	(86 109)	(1 852)	69 852	7 770	(59 637)
31 grudnia 2017	(49 041)	(75 062)	(1 627)	83 321	7 573	(34 836)
Zmiana stanu w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	**257**	**11 047**	**225**	**13 469**	**(197)**	**24 801**
Korekty	(1 306)	(2 146)	(221)	579	(87)	(3 181)
Objaśnienie do Skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych	**(1 049)**	**8 901**	**4**	**14 048**	**(284)**	**21 620**

	Zapasy	**Należności od odbiorców**	**Pozostałe należności**	**Zobowiązania wobec dostawców**	**Pozostałe zobowiązania**	**Kapitał obrotowy**
31 grudnia 2015	(47 024)	(72 699)	(1 143)	67 978	3 175	(49 712)
31 grudnia 2016	(49 299)	(86 109)	(1 852)	69 852	7 770	(59 637)
Zmiana stanu w sprawozdaniu z sytuacji finansowej	**(2 275)**	**(13 410)**	**(709)**	**1 874**	**4 595**	**(9 925)**
Korekty	473	(265)	2 049	185	(2 484)	(43)
Objaśnienie do Skonsolidowanego sprawozdania z przepływów pieniężnych	**(1 802)**	**(13 675)**	**1 340**	**2 059**	**2 111**	**(9 967)**

Zmiany w zobowiązaniach finansowych i aktywach zabezpieczających

	2016	Przepływy pieniężne	Zmiany niepieniężne				2017
			Zwiększenia	Zmniejszenia	Efekt różnic kursowych	Zmiany w wartości godziwej	
Pożyczki/kredyty	137 034	(18 695)	0	0	(1 078)	124	117 385
Zobowiązania z tytułu wyemitowanych obligacji	44 455	24 704	255	0	0	0	69 414
Zobowiązania z tytułu faktoringu odwrotnego	493	(493)	0	0	0	0	0
Zobowiązaniaz tytułu leasingu finansowego	0	(47)	274	0	0	0	227
Zobowiązania z działalności finansowej	**181 982**	**5 469**	**529**	**0**	**(1 078)**	**124**	**187 026**
Instrumenty pochodny z tytułu zabezpieczenia stopy procentowej	751	0	0	0	0	(17)	734
Aktywa zabezpieczające (hegde) kredyty długoterminowe	**751**	**0**	**0**	**0**	**0**	**(17)**	**734**

Szczegóły pozostałych korekt przepływów z działalności operacyjnej

	2017	2016
Zwiększenie/zmniejszenie rezerw	284	(1 546)
Zwiększenie/zmniejszenie pozostałych zobowiązań długoterminowych	0	0
Zysk ze sprzedaży lub zbycia składników rzeczowych aktywów trwałych	(92)	2 541
Pozostałe aktywa	(452)	(688)
Zwiększenie/zmniejszenie zobowiązań pracowniczych	412	1 030
Pozostałe korekty zysku	(82)	(265)
Razem pozostałe korekty	**70**	**1 072**

2.10.9 Transakcje z podmiotami powiązanymi

Kontrolę nad Grupą sprawuje PCC SE z siedzibą w Duisburgu (Niemcy), która posiada 86 % akcji Jednostki Dominującej, która jest stroną kontrolującą najwyższego szczebla. Pozostałe 14 % znajduje się w posiadaniu wielu akcjonariuszy.

Grupa w ramach transakcji z jednostkami powiązanymi dokonuje transakcji z jednostką dominującą, PCC SE oraz pozostałymi podmiotami powiązanymi niekonsolidowanymi, w tym jednostkami zależnymi od PCC SE. W roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2017 i okresie porównywalnym Grupa przeprowadziła następujące transakcje:

Przychody od podmiotów powiązanych	**2017**	**2016**
Przychody ze sprzedaży produktów i usług		
- jednostce dominującej PCC SE	9	33
- pozostałym podmiotom powiązanym	21 485	17 434
Przychody ze sprzedaży towarów i materiałów		
- pozostałym podmiotom powiązanym	91 290	79 865
Przychody ze sprzedaży środków trwałych, wartości niematerialnych, nieruchomości inwestycyjnych		
- pozostałym podmiotom powiązanym	0	47
Pozostałe przychody operacyjne		
- od pozostałych podmiotów powiązanych	65	1 194
Razem	**112 849**	**98 573**

Zakup od podmiotów powiązanych	**2017**	**2016**
Zakup usług		
- od jednostki dominującej PCC SE	2 235	1 964
- od pozostałych podmiotów powiązanych	18 207	16 692
Zakup towarów i materiałów		
- od pozostałych podmiotów powiązanych	53 384	38 277
Zakup środków trwałych, wartości niematerialnych, nieruchomości inwestycyjnych		
- od pozostałych podmiotów powiązanych	2 653	1 817
Transfery związane z umowami o finansowanie		
- od jednostki dominującej PCC SE	0	839
- od pozostałych podmiotów powiązanych	497	158
Razem	**76 976**	**59 747**

Należności od podmiotów powiązanych	**2017**	**2016**
- od jednostki dominującej PCC SE	0	2
- od pozostałych podmiotów powiązanych	15 150	18 012
Razem należności od podmiotów powiązanych	**15 150**	**18 014**

Zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	**2017**	**2016**
- od jednostki dominującej PCC SE	414	488
- od pozostałych podmiotów powiązanych	18 366	9 365
Razem zobowiązania wobec podmiotów powiązanych	**18 780**	**9 853**

Wynagrodzenie Kadry Kierowniczej

		Zarząd		
	2017	Mirosław Siwirski	Rafał Zdon	**Razem:**
Wynagrodzenie		298	30	**328**
Premie		574	0	**574**
Program motywacyjny Prezesa Zarządu (rezerwa)		830	0	**830**
Inne tytuły		4	0	**4**
Łączne dochody - Zarząd		**1 706**	**30**	**1 736**
		Kluczowa kadra kierownicza		**Razem:**
Wynagrodzenie		2 724		**2 724**
Łączne dochody - kluczowa kadra kierownicza		**2 724**		**2 724**
Łączne dochody				**4 460**

Szczegółowe informacje dotyczące zasad i przebiegu rozliczenia w ramach programu motywacyjnego opartego o warranty subskrypcyjne znajdują się w nocie 2.10.3.

		Zarząd		
	2016	Mirosław Siwirski	Rafał Zdon	**Razem:**
Wynagrodzenie		294	30	**324**
Premie		132	0	**132**
Program motywacyjny Prezesa Zarządu (rezerwa)		1 246	0	**1 246**
Inne tytuły		3	0	**3**
Łączne dochody - Zarząd		**1 675**	**30**	**1 705**
		Kluczowa kadra kierownicza		**Razem:**
Wynagrodzenie		2 761		**2 761**
Łączne dochody - kluczowa kadra kierownicza		**2 761**		**2 761**
Łączne dochody				**4 466**

Wynagrodzenie Rady Nadzorczej

	2017		2016	
Rada Nadzorcza	Wynagrodzenie	**Łączne dochody**	Wynagrodzenie	**Łączne dochody**
Alfred Pelzer	0	**0**	0	0
Waldemar Preussner	0	**0**	0	0
Wiesław Klimkowski	0	**0**	0	0
Daniel Ozon	35	**35**	36	**36**
Kamilla Spark	37	**37**	35	**35**
Arkadiusz Szymanek	0	**0**	0	**0**
Robert Pabich	0	**0**	0	**0**
RAZEM	**72**	**72**	**71**	**71**

2.10.10 Wynagrodzenie podmiotu badającego sprawozdanie finansowe

	2017	2016
Z tytułu umowy o przeprowadzenie przeglądu i badania sprawozdań finansowych, w tym:	79	79
badanie rocznych sprawozdań finansowych	53	53
przegląd sprawozdań finansowych	26	26
Z realizacji umowy o weryfikację pakietu konsolidacyjnego	6	6
Razem	**85**	**85**

2.10.11 Zdarzenia po dniu bilansowym

Po dniu 31 grudnia 2017 roku miały miejsce następujące istotne zdarzenia niekorygujące danych wykazanych w niniejszym sprawozdaniu finansowym:

- W dniu 5 stycznia 2018 roku Pani Kamilla Spark złożyła rezygnację z pełnienia funkcji Członka Rady Nadzorczej Spółki.
- W dniu 9 stycznia 2018 roku Nadzwyczajne Walne Zgromadzenie, celem uzupełnienia składu Rady Nadzorczej, powołało 2 Członków Rady Nadzorczej: Pana Arkadiusza Szymanka i Pana Roberta Pabicha.
- W dniu 26 stycznia 2018 roku PCC EXOL udzieliła pożyczki PCC Consumer Products Kosmet Sp. z o.o. w wysokości 7 000 tys. zł. Pożyczka ma charakter krótkoterminowy, spłatę ustalono na 30.04.2018 roku. Oprocentowanie jest stałe i wynosi 6,5%.
- W dniu 8 marca 2018 roku Elpis Sp. z o.o. nabył 100% udziałów spółki PCC Oxyalkylates Malaysia Sdn. Bhd. z siedzibą w Malezji, co jest tożsame z utworzeniem spółki celowej, dedykowanej do realizacji projektu, związanego z rozpoczęciem przygotowań do realizacji potencjalnej inwestycji produkcji oksyalkilatów w Malezji, jak i z realizacją inwestycji i prowadzeniem działalności w oparciu o inwestycję. Łączna wartość nabytych udziałów PCC Oxyalkylates Malaysia wynosi 2 MYR, co stanowi w przeliczeniu równowartość 1,73 zł według kursu NBP na 8 dzień marca 2018 roku. Nabycie udziałów w PCC Oxyalkylates Malaysia nie stanowi o podjęciu decyzji przez Elpis Sp. z o.o. o realizacji projektu.

PODPISY CZŁONKÓW ZARZĄDU I OSOBY ODPOWIEDZIALNEJ ZA PROWADZENIE KSIĄG PCC EXOL S.A.

Skonsolidowane sprawozdanie finansowe zostało zatwierdzone do publikacji oraz podpisane przez Zarząd PCC EXOL S.A.:

Mirosław Siwirski	Prezes Zarządu
Rafał Zdon	Wiceprezes Zarządu
Beata Dobecka	Dyrektor Biura Księgowego/ Główny Księgowy CWB Partner Sp. z o.o. prowadzącej księgi rachunkowe PCC EXOL S.A.

Brzeg Dolny, 20 marca 2018 roku